

SLOVENSKI NAROD.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvo (spodaj, dvorišče levo). **Kraflova ulica št. 5, telefon št. 85.**

(Dalje prihodnjič.)

govori se pa tudi, da bo konferenca izredno dolgo trajala. Pariške vesti namreč kažejo vedeti, da niti Bolgarska niti Srbija in Grška sta vznemirjeni, ker računata z neodkritostjo Bolgarske. Bolgarski delegati zopet izjavljajo, da ne more biti govora o tem, da bi Bolgarska odstopila kak kos zemlje ter hočejo predlagati razen drugih kombinacij zopet

avtonomno Makedonijo.

Seveda je popolnoma izključeno, da bi tak predlog prodril, ker so vse druge balkanske države proti taki rešitvi. Ker pa tudi ni mogoče uspešno razpravljati o ureditvi posestnega stanja na Balkanu, ne da bi bilo rešeno

vprašanje Odrina.

je pričakovati, da bo imela konferenca v Bukarešti premagati velike težave.

Ministrski predsednik Pašić se je baje izrazil, da mora biti tudi

vprašanje Vidina

predmet pogajanj mirovne konference.

Kar se tiče grških zahtev, se zatrjuje, da se Bolgarski ne more in ne sme odreči

dohod do Egejskega morja,

naj bi se tudi končno morda izpolnile grške želje glede Kavale.

Grški delegat Panas se je izrazil glede Kavale, da je conditio sine qua non, da dobi Grška Kavalo. V tem vprašanju Grška ne more odnehati. Grški ministrski predsednik Veniselos se je izrazil, da so Grki tekom vojaške akcije iz strateških ozirov zasedli mnogo ozemlja, ki ga ne bodo obdržali. Kljub zmagan in kljub znanemu postopanju Bolgarov hočejo ostati zavezniki v svojih zahtevah zmerni in pripravljeni skleniti

mir na podlagi ravnotežja na Balkanu.

Kakor poročajo list »Universus«, je popolnoma gotovo, da se izpolnijo vse

romunske želje.

List zatrjuje, da dobi na ta način Romunska možnost, da primerno vpliva na sedanje zavezništvo ter celo na nje pritiska, da v svojih zahtevah ne bodo nezmerni. Treba je to zlasti za to, da popravi Bolgarska posledice svojega nepremišljenega koraka. Ob enem pa bi zmerne zahteve balkanskih držav onemogočile

jerobstvo Evrope.

Vesile so pripravljene v kratkem storiti v Belgradu in Atenah skupni korak, da še enkrat zahtevajo takojšnjo ustavitve sovražnosti. Zelo neljubo je zadelo vesile

obleganje Vidina

in nadaljevanje grških vonih operacij. Vesile nočejo razumeti, kaj hočejo doseči Srbi z obleganjem Vidina, ter pravijo, da Vidin ne sme postati srbski. Kar se tiče srbskih aspiracij na morje, se zatrjuje, da Srbi ne vztrajajo na lastnem dohodu do Egejskega morja, marveč da zahtevajo, da bodi

Solun prosto pristanišče.

Ministrska predsednika Pašić in Veniselos sta včeraj obiskala v Bukarešti ruskega poslanika, ki jima je priporočal največjo zmernost. Tudi avstro - ogrski poslanik princ Fürstenberg je imel daljši razgovor z Veniselosom in mu je nasvetoval, da naj bo Grška v svojih zahtevah poptuljiva, da se more skleniti mir.

K včerajšnji prvi seji mirovne konferenca v romunskem zunanjem ministrstvu, so prišli delegati malo pred 4. Najprej so prišli srbski in črnogorski delegati, nato bolgarski in grški, vsaka delegacija posebej. Romunski delegati so prišli vsak zase. Romunske oblasti so storile vse potrebno, da ne sme priti nikdo v poslopje zunanjega ministrstva, ki se ne izkaže z vstopnico. Pred poslopjem se je bilo zbralo večje število radovednežev.

Kmalu po 4. popoldne je otvoril romunski ministrski predsednik Majorescu sejo, nakar je grški ministrski predsednik Veniselos izjavil, da soglasja z željo po prekinjenju sovražnosti. Takoj je predsednik Majorescu nato prekinil sejo, da da vojaškim strokovnjakom priliko, da redigirajo konvencijo glede

premirja.

Ko je bila seja konference zopet otvorjena so delegati odobrili vojaški protokol, ki izreka, da se

sovražnosti prekinjejo za 5 dni.

Voditelji posameznih delegacij so dobili po 4 izvoze tega protokola, ki so ga takoj brzojavno naznanili v glavna taborišča. Vsi delegati so z živahnim zadoščenjem konstatirali, da je bil sklep glede premirja storjen

soglasno. Nato so se prekinili posvetovanja konference do

danes ob 4. popoldne.

Srbski poslanik Jovanović se je kmalu po seji konference izrazil napram zastopniku »Neue Wiener Tagblatt«, da je zelo mogoče, da se izreče konferenca v Bukarešti za sodnico in obenem za izvršni organ za

odrinsko vprašanje

in za vsa vprašanja, ki so v zvezi s turškim prodiranjem v Trakiji.

Odrinsko vprašanje.

Čudno se plete zgodovina Odrina. Jusuf Izedin, turški prestolonaslednik, je slavnostno vkorakal v mesto. Na mošiji sultana Selima se sveti zopet polumesec. Vsa Evropa je dobila od Turčije udarec v obraz in tako hud je bil ta udarec, da se danes ni zavedla. Vpitja je bilo dosti, dejanja do sedaj nobenega. In že se slišijo glasovi, da se Bolgarska pogaja s Turčijo zaradi Odrina.

»Evening Standard« poroča namreč iz Sofije, da namerava Bolgarska obljubiti Turčiji, da bo podala odrinske utrube, če ji vrne Turčija Odrin izlepa. Tudi naj bi imel sultan v mestu duhovnega zastopnika in Turki, ki spadajo k velikim mošiji naj bodo izveteritorni, t. j. naj živijo prednosti, ki jih živijo tuji konzuli.

Dunajski glasovi prinašajo baje iz Bukarešte vest, da so Grki in Srbi mnenja, da je odrinsko vprašanje zadeva, ki se tiče samo Bolgarske in Turčije in ki jo morata rešiti ti dve državi sami. Delegati Srbije in Grške baje prav odločno zavračajo zahtevo, da bi morali Srbija in Grška pripomoči Bolgarski, da dobi Odrin nazaj.

Ta dunajska vest izvira brez dvoma iz skrite želje, da bi bilo temu tako, saj naglašajo vse druge vesti iz Bukarešte, da bi odpadle velike težave za mirovno konferenco, če bi bilo rešeno odrinsko vprašanje in izjava srbskega poslanika Jovanovića je tudi s to trditvijo protislovna.

Bolj verjetne so vesti, ki hočejo vedeti o direktnem pogajanju Bolgarske s Turčijo. »Jugoslovanska korespondenca« poroča iz Carigrada tozadevno: Kabinet Radoslavov se trudi, da doseže s Turčijo mirno poravnano in bi bil pripravljen popustiti v marsičem napram Turčiji, če ta odpokliče svojo vojsko iz Trakije in zapusti Odrin. Manj verjetni pa so sledeči dostavki iste carigradske brzojavke: Vzrok, da se je svoječasni sporazum med Bolgarsko in Turčijo razbil, je ta, da so poslali grški posredovalci neobvezne izjave, da bodo Grki in Srbi koncedirali Turčiji mejo ob Marici. Bolgarski odposlanec Načović se trudi, da bi zopet prišel s pogajanj. Situacija pa je otežkočena, ker obstoja Turčija sedaj na izpolnitvi onih privilegijev, ki jih je zahtevala že začetkom prve londonske mirovne konference. Na teh zahtevah se bodo razbila vsa pogajanja in Bolgarska bo poslala Turčiji po hitro sklenjenem miru ultimatum

in sama ali pa s tujo pomočjo nastopila proti Turčiji.

Carigradske brzojavke hočejo tudi vedeti, da je potovanje Nizami paše v zvezi z odrinskim vprašanjem in da hoče razložiti evropskim kabinetom turško stališče. Oficijalno pa se zatrjuje, da je njegovo potovanje v zvezi z reformami v Turčiji.

Da so vse to samo želje in da Turčija Odrina prostovoljno ne bo izročila, je skoraj gotovo. To nam dokazuje prihod turškega prestolonaslednika v Odrin in brzojavka Enven bega, ki smo jo priobčili snoči.

Tudi je turški poslanik v Bukarešti Sefa beg izročil kralju Karlu sultanovo brzojavko, v kateri skuša dokazati, da je posest Odrina za obrambo Carigrada in Dardanel neobhodno potrebna.

Vesile so definitivno utihle. Samo v angleški zbornici se je dotaknil tega vprašanja parlamentni tajnik Acland, ki je izjavil, da se bodo vesile bavile tudi z vprašanjem turškega vpada v Trakijo. Angleška vlada ne predlaga posebne akcije, pač pa je takoj, ko je Turčija storila ta korak, posvarila turško vlado ter izjavila, da je ne more podpirati in tudi ne ščititi pred posledicami, ki jih more imeti tak korak.

V ruskih vojaških krogih se sedaj ne bavi več z vprašanjem zasedanja Armenije, marveč se razmotriva

ruski pohod proti Odrinu.

Baje namerava ruska vlada izkrcati več ruskih vojnih zborov v nekem bolgarskem črnogorskem pristanišču ter te čete poslati proti Odrinu. Veliko vprašanje pa je, če bo car v to privolil.

Kakor poročajo iz Berlina bi Avstro - Ogrska ne imela ničesar proti taki ruski akciji.

Dasiravno se taka možnost ne zdi prav verjetna, vendar ne gre, dokler ne pridejo natančnejše vesti naravnost dvomiti o tem, da se Rusija končno vendar zave, kake dolžnosti je prevzela, ko je ustvarila Bolgarsko. Če se Rusija v odrinskem vprašanju ne bo ganila, je pač na Balkanu definitivno odigrala. Nekoliko verjetnosti dobi ta vest, če izveemo, da je Rusija odposlala v Burgas svojo vojno ladijo Kubanec, ki je že prispela tja. »Vossische Zeitung« pa dostavlja, da se je to zgodilo samo, ker so Turki izkrcali v Basiliku in Agatopolisu čete in se je bilo bati, da bodo te čete prodirale proti Burgasu, da pa so se te čete že zopet umaknile v Trakijo.

Londonska konferenca veleposlanikov.

Poročali smo že snoči o sklepih londonske konference veleposlanikov glede finančialne podpore Črni gori, dohoda Srbije do Jadranskega morja in albanskega statuta.

Samo vprašanje južne albanske meje je ostalo še odprto in se bo razpravljalo v zadnji seji konference, ki se vrši v petek.

Razen tega pa je baje sklenila konferenca, pozvati Srbijo, da takoj zapusti one albanske pokrajine, ki jih ima s svojim vojaštvom še rasedene. Tudi bodo storile vesile na Cetinju in v Belgradu nujne korake glede varstva albanskih in mohamedanskih minoritet v pokrajinah, ki pripadajo Črni gori in Srbiji.

Bombardiranje Vidina.

Kakor smo že včeraj poročali, so začeli Srbi v ponedeljek bombardirati Vidin. — Tudi smo poročali že snoči, da so Srbi pri Vidinu napravili ožji krog okrog trdnjave in zasedli vas Taparčik, 3 km pred mestom. V Bukarešti je to povzročilo največjo senzacijo. Bolgarska se je obrnila na Romunsko s prošnjo, da naj se pred Srbi zasede Vidin, da s tem prepreči masakriranje (?) prebivalstva. Avstro - ogrski poslanik princ Fürstenberg je v tem smislu posredoval tudi pri srbskem ministrskem predsedniku Pašiću. Ta pa je odgovoril, da spada zadeva v kompetenco najvišjega poveljnika srbske armade. Da pa se preprečijo komplikacije, bo v prvi seji balkanske konference predlagal, naj se sklene premirje.

Se ena taka zmaga...

Bolgari so doživeli pri Djumaji res velik poraz, toda izdaleka ni bil za Bolgare ta poraz tako katastrofalen, kakor je bila katastrofalna za Grke zmaga pri Djumaji.

Iz Soluna celo poročajo, da je imela grška vojska pri Djumaji strahovite izgube. Bolgari so se branili v svojih izbornih pozicijah naravnost z levjo hrabrostjo. Bolgarski poraz pri Sinetliju in Djumaji je grško vojsko naravnost decimiral. Atensko poročilo o teh bojih pravi doslovno:

Po bojih pri Sinetliju, ki so bili izredno resni in so zahtevali velike žrtve, so se umaknili Bolgari na dobro pripravljene in izbornu utrjene pozicije pri Djumaji. Naše čete so napadle te bolgarske pozicije. Bolgari so bili dobili med tem ojačanja. Po izredno krvavi bitki se nam je posrečilo Bolgare prepoditi. Bolgarske izgube so zelo velike. Posamezni bataljoni štejejo samo še 30 mož. Na svojem umikanju so Bolgari razdrli most čez Bistrico in odpeljali iz Djumaje, ki so jo zažgali, vse veljake. Bolgari so se umaknili na stari bolgarski teritorij proti Dubnici. Grška armada se pripravlja, da prekorači bolgarsko mejo. Grki so imeli pri Djumaji

nad 10.000 mrtvih in ranjenih.

Poročilo iz Aten in Soluna pravi, da cenijo Grki bolgarske izgube najmanj še enkrat tako visoko.

Vukotić o pogajanjih.

Črnogorski ministrski predsednik Vukotić se je baje izrazil napram nekemu poročevalcu, da je mnenja, da bodo pogajanja v Bukarešti kmalu končana, ker je to v interesu vseh balkanskih držav. Izrazil je tudi upanje, da Bolgari pogajanj ne bodo zavlekli in da je opaziti dosti znakov, da bo Bolgarska sprejela vse zahteve, ker te zahteve Bolgarske ne oslabe preveč. Črna gora bo seveda nastopala v Bukarešti samostojno. Naglašati je treba, da Črna gora ni omejena Bolgarski nasproti z nobeno pogodbo in da stoji Črna gora v vprašanju razdelitve pokrajin na stališču, da tvorijo zasedene pokrajine skupno pridobitev vseh štirih zaveznikov. Črna gora bo

pač stavila sama zase svoje teritorialne zahteve, vendar pa popolnoma sporazumno s Srbijo. Romunska je prišla balkanskim zaveznikom nasproti, dasiravno z njimi ni zvezana. Vprašanje vojne odškodnine se bo razmotrivalo v Bukarešti. Na možnost evropske konference ali intervencije ne verjame, ker grško - srbske zahteve niso pretirane.

Iz obleganega Vidina.

Iz Vidina si da »Neue Freie Presse« baje brzojaviti sledeče:

Tu smo popolnoma brez poročil o poteku operacij bolgarske armade v Makedoniji. Srbska vojska se je zarila kakih 7 do 8 km pred Vidinom v okope. Že tri dni traja obstreljevanje. Naša posadka je branila do 22. julija zunanje okope, ki smo jih še izkopali. Srbi imajo na razpolago večje kalibre kakor mi, zato smo se morali umakniti iz zunanjih okopov in zasesti bližje Vidinu ležeče permanentne okope. Zdi se, da pričakujejo Srbi pomoči, ker nam niso siledi marveč so ostali v svojih pozicijah. Od južne strani se nam do večeraj Srbov ni bilo treba bati, ker nam je krila levo krilo trdnjava Bjelogradšik, ki je imela samo 750 mož posadke. Srbi so šli proti tej trdnjavi s 3000 možmi in težkimi topovi, dočim je bila trdnjava armirana samo z nekaterimi starejšimi poljskimi topovi, vse moderne topove so spravili od tam in tudi iz Vidina v Makedonijo. Na povelje vlade so se ustavile operacije v stari Bolgarski in Srbiji, dasiravno so imeli Bolgari, kakor to kaže zavzetje Kujaževca, velike uspehe. Tedaj so vdrli Srbi v staro Bolgarsko, ko tam ni bilo več bolgarskih čet vsled česar za Srbe pač ni težko z uspehom oblegati Vidin.

Bjelogradšik je moral podleči premoči, danes ponoči se je posadka, ki je zadala Srbom velike izgube (kakih 1000 mož) in ko je razstrelila municijska skladišča, neopazeno umaknila v Vidin. Šest starih topov je padlo Srbom v roke.

Sedaj pričakujemo Srbe vsak hip z juga. Danes smo v naglici napravili na južni strani, 5 km od Vidina, okope. Dasiravno je Vidin le slabo in pomanjkljivo armiran in obstoja posadka iz brž zbranega in le slabo izvežbanega moštva ter je tudi maloštevilna, vendar upamo trdno, da bomo mogli Vidin nekaj časa držati. Pomoči ne moremo pričakovati. Če bi imeli nekaj topov večjega kalibra in potrebno municijo, bi se inogoli mesece in mesece ustavljali tudi desetkratni premoči.

Meja Marice.

Iz Carigrada prinaša »Neue Freie Presse« sledeče razmotrivanje o meji Marice:

Sklep turške vlade zahtevati od Bolgarske Marico za mejo, dokazuje, da je zmagala v kabinetu Said Halima vojna stranka. Turško časopisje in tudi turška vlada opozarjata tozadevno na razburjenje ljudstva, vsled česar je bil ta sklep neobhodno potreben. Pokazalo se bo sedaj, če je bilo to razburjenje resno. Če bo turško ljudstvo zopet tiščalo svoj mošček in če ne bo dovolilo vladi sredstev za vojno, bi se dalo iz tega sklepati, da je vojna mrzlica popadla samo majhen del prebivalstva, namreč nacionalistično vojno stranko. Zdi se pa, da je turška vlada odločena v interesu notranjega položaja storiti vse, da doseže trajne uspehe.

S tem namenom se je, kakor se zdi, sporazumela z Grško. Sporazum se tiče bodoče turške meje. Dasiravno priznava Turčija v svoji noti potrebo prijateljskih odnosov z Bolgarsko, to zagotovilo v tem trenutku seveda nima nobenega pomena. Pri tem sporazumu se zdi, da za sedaj vprašanje otokov ni prišlo na razgovor. Zanesljivih poročil ni. Krogi porte molče o tej stvari. Šele tekom operacij se bo jasneje pokazalo momentano razmerje med Turčijo in Grško.

Unionistično časopisje niti ne mara misliti na to, da bi se mogla Evropa vmešavati zaradi zasedanja Odrina. Samo »Sabah«, ki ima še največ obzirov na vpliv vesil, pravi, da je v rokah vesil, da preprečijo grozeče krvoprelitje. Tedaj si more celo ta sicer precej trezen list misliti vmešavanje vesil samo v obliki enostranskega koraka v Sofiji. V Turčiji prevladuje naziranje, kakor da bi bil turški korak paralelen korak Romunske ter pravijo, da je Turčiji dovoljeno, kar je dovoljeno Romunski. S turškega stališča je Turčija res upravičena izrabiti položaj enako kakor Romunska. Vlada nasproti opozarja Turčija na prelomitve miru s strani Bolgarske, da s tem dokaže, da tudi ona ni več vezana na pogodbo. In res se ne da taji, da je doseglo uničujoče delo (?)

Bolgarske v Trakiji stopnjo, ki se n dala spraviti v sklad z nastalim mirnim stanjem. Seveda se da težko določiti ali se je to uničevanje izvršilo pred sklepom miru ali pozneje. V večjem delu pa se je zgodilo neposredno predno so Bolgari zapustili Trakijo, da so Bolgari uničujoče nastopili proti ljudem in stvarim. Tudi je gotovo, da so Bolgari ravno tako malo priznali ravno črto Enos - Midia kot mejo, kakor Turki. Ota sta pozabila, da so prevzele vesile naloge, končno določiti mejno črto.

Ko bi se bilo pričelo prej z določevanjem definitivne meje, bi bile pač mogle vesile preprečiti izbruh turške vojne mrzlice. Kakor pa stoji stvari sedaj, pa se Turčiji ne more zameriti, da sama drzno poseže v to vprašanje. Sedaj je samo dolžnost turškega prebivalstva, da dokaže svetu s svojo požrtvovalnostjo in z dejanskim patriotizmom, da je imela turška vlada prav, če je opozarjala vesile na neukrotljivo zahtevo naroda, da se trakijska meja popravi. Sploh pa je tudi turški svet prepričan, kar je treba naglašati, da z vojaškimi koraki samimi ni storjeno vse.

Če bi bilo to naziranje, ki je priobčuje »Neue Freie Presse« tudi naziranje enega dela evropskih vesil, bi pač ne preostalo balkanskim narodom in ostalim vesilam ničesar drugega, kakor da napravijo konec tem neznosnim spletkam in pozenejo Turka iz Carigrada v Malo Azijo.

Albanski statut.

O podrobnostih albanskega statuta, ki ga je sklenila londonska poslaniška konferenca, poročajo se sledeče: Albanija bo dedna suverena kneževina brez vsake turške suverenitete. Za izvolitev bodočega kneza je dovoljen termin šestih mesecev. Orožništvo v Albaniji bo obstajalo le iz Albancev, ki se bodo rekrutirali iz dežele in ki bodo pod poveljstvom švedskih častnikov. Mednarodna upravna komisija Albanije bo imela le kontrolo nad upravo, ne da bi imela kakšne izvršne pravice. — Vsled tega je bil tudi odklonjen francoski predlog, postaviti na čelo te komisije guvernerja z izvršnimi pravicami. Eksekutivni organi bodo le domače oblasti, ki bodo vodile upravo. Iz tega je razvidno, da so večinoma prodrli italijanski in avstrijski predlogi glede statuta, in da se načrt velevlasti trojnega sporazuma, ustvariti v Albaniji le provizorij, ni posrečil. Trojni sporazum je nameraval, upravo dežele najprvo popolnoma prepuštili komisiji, ki naj bi izdelala posameznosti statuta. Ta namera pa se ni uresničila, in tako se je na željo Avstro-Ogrske in Italije dosegel definitivum. Kdo bo knez albanski, še ni znano.

Poročila iz Albanije.

Iz Valone poročajo: Ismail Kemal beg je poslal skadrskemu županu brzojavno čestitko povodom zopetne brzojavne zveze med Valono, provizoričnim glavnim mestom dežele, in Skadrom. Provizorična vlada je odposlala v Skader komisijo, da organizirajo upravo onih pokrajin, ki so bile še pred kratkim zasedene od Srbov in Črnogorcev, da se tako ustvari popolna enotnost med severno in južno Albanijo. V tej komisiji je tudi naučni minister Guracchi.

Pred par dnevi je grški vojaški oddelek, brez vsakega povoda, napadel vas Boleno, ter začel streljati na mirne vaščane. Notabli so zbrali kmete, ter se energično postavili v bran. Boj je trajal devet ur in Grki so se morali umakniti ter so pustili na bojišču več mrtvih. Vaščani žive v velikem strahu pred zopetnim napadom.

Grške oblasti še vedno sovražno nastopajo proti Albancem. Pred kratkim so oblasti na Krfu zaprle dvajset trgovcev iz Skadra ki so prišli iz Carigrada ter se morali izkrcati na Krfu od koder so se hoteli s parnikom odpeljati do Sv. Ivana Meduanskega. Šele vsled intervencije italijanskega konzula so jih izpustili. Mora pa se konstatirati, da dela grška vlada na to, da doseže sporazum s provizorično vlado v Valoni. V ta namen je tudi že odposlala delegate.

Mrtva roka in volitve v Italiji.

Italijanski zakoni iz leta 1855. in 1866, so sankcionirali zatvoritev premnogih samostanov po vsej Italiji. Leta 1901. je bilo v Italiji 3556 samostanov, letos pa so jih našli — 3987, t. j. v dvajsetih letih je naraslo število samostanov za 433. — V dvajsetih letih je naraslo število menihov in nun od 38.000 na več nego 50.000. — To so uradne številke, vendar pa še daleč ne odgovarjajo resnici. Ne bo pretirano, če pravimo, da je danes v Italiji več nego 75.000

menihov in nun in raznih skupnih klerikalnih stanovanščic več nego pet-tisoč.

Kakšno bogastvo se zbira v rokah teh kongregacij, se more najboljši presoditi iz delovanja katoliške »Banca di Roma«. Pred desetimi leti je znašal kapital te banke 10 milijonov, letos pa, po uradnih vesteh, 200 milijonov lir.

V Rimu, v samostanu »della Polvereria«, stanuje pet nun v palači, v kateri bi moglo bivati 500 oseb. V samostanu »Svetih« ima šest nun 100 velikih sob.

Pravo prestolno mesto današnje Italije, njeno gospodarsko in kulturno središče — Milan, je prenapolnjeno s samostani. Ogromni kapital, osredotočen v klerikalnih rokah, zelo neugodno vpliva na trg. V Rimu, kjer stanujejo ljudje natlačeni v umazanih, majhnih brlogih, je sto in sto takih hiš, ki so prenapolnjene najemnikov, last teh kongregacij. In dejstvo je, da ni bolj oduševanih in lakomnejših hišnih gospodarjev, kakor so ravno kongregacije.

Povsod, kjer cvete kaka industrija, imajo kongregacije svoja lastna podjetja, v katerih neumiljeno in brezobzirno izkoriščajo delavne sile, predvsem ženske in otroke. — Kjer pa tega nimajo, pa ustanavljajo razne obrtne šole, azile itd., kjer delajo konkurenco poštenim obrtnikom.

Kako plačujejo delo v teh zavodih, je razvidno iz tega, da znaša mezda nedoraslih od 3/5 do 7 vinarjev za uro. Dnevna mezda doraslega delavca pa redkokdaj presega 76 vinarjev.

V kako groznem vzduhu se vrši to delo, je dokazalo veliko število procesov v Milanu, pri katerih se je dokazalo, da so si ravnatelji klerikalnih delavnic ustanavljali kar lastne hareme, v katere so pošiljali — nedorasle deklice.

Navzlic temu pa kriče klerikalci, da jih zasledujejo, ter napadajo lajično šolo, obenem pa zahtevajo, naj se v šole uvede uprava — katoliškega duhovništva.

Na čelu te kampanije stoji skoraj izključno bigotne ženske, ki so v ozkih stikih z visoko aristokracijo, ki ima zopet vpliv na kraljico — vdovo Margareto.

Za časa italijansko - turške vojne, je bilo ministrstvo Giolittijevo, ki je iskalo podporo v širokih ljudskih masah, dati skoraj splošno volilno pravico s tem, da je dobilo volilno pravico pet milijonov novih volilcev — kmetskih analfabetov.

Vsa ta armada analfabetov je pod vplivom ultra - klerikalcev in ubogljivo vrši ukaze Vatikana.

Volitve, ki se bodo vršile na podlagi novega volilnega reda, se bližajo. V naprednih italijanskih krogih se boje, da pride v novo zbornico večina odkritih, ali tajnih privržencev reakcionarjev — klerikalcev, agentov vsemogoče »mrtve roke«, ki duši in uničuje Italijo.

Perzija druga Turčija.

V zbornici lordov je opozoril lord Curzon vladu na razmere v Perziji. Razvil je temno sliko o položaju v južni Perziji. Tam, kjer prevladujejo angleški interesi so razmere najbolj žalostne in popolnoma različne od razmer, ki vladajo na severu vsled navzočnosti močnih ruskih posadk. Razumljivo je, da daje navzočnost ruskih čet garancije za varnost in da so tedaj te čete tudi perzijski vladi dobrodošle. Lord Curzon pa vpraša ali ne stoji število teh ruskih čet v nobenem razmerju s tem, kar zahteva postava in red v severni Perziji in ali je navzočnost teh čet popolnoma v duhu angleško - ruske pogodbe in z namenom, da naj ostane neodvisnost Perzije ohranjena? Tudi Angleška je odgovorna za to, kar se godi v severni Perziji ter ne sme brezskrbno gledati vojaško zasedenja te dežele. Govornik odobrava pa tudi, da je Angleška odpoklicala svoje indijske čete iz južnih pokrajin Perzije. Angleška pa naj podpira avtoriteto perzijske vlade tudi na severu. Pomagati je treba perzijski vladi, da si ustano- vi svojo vojsko, da vzdrži mir tudi na severu. Angleška mora energično zasledovati politiko zgradbe železnice v nevtralni sferi. Angleška naj ne stori ničesar za hrbtno Rusije, pač pa naj postopa z njo roko v roki.

Lord Morley je nato definiral angleško politiko napram Perziji sledeče: Vzdrži naj se rusko - angleška pogodba in neodvisnost Perzije. Angleška mora skrbeti, da se zajamči Perziji konstitucija. Angleška mora Perzijo podpirati, da more vzdržati na jugu red in mir. Angleška pa se mora pri tem ozirati tudi na čustva mohamedancev v Indiji. Rusija je v principu priznala, da nima pravice do intervencije pri upravi Tibeta. Tudi Angleška se ne bo vmešavala v

tibetanske notranje zadeve. Sploh se bo sestala v Simli v 3 tednih konferenca, ki bo predelala vsa perzijska vprašanja. Kar se tiče zgradbe transperzijske železnice, mora vsako tako železnico odobriti Angleška. Za sedaj je predložen le neki ruski projekt za železnico v Teheran, ki naj teče po severnih provincijah. Zgradba take proge je tedaj stvar ruske vlade.

Štajersko.

Avtomobilna zveza Celje-Ljubljana. Pri dne 20. julija 1913 vršičem se I. občen zboru gori imenovane avtomobilne zveze, interveniralo se je, naj bi imel trg Vransko, z ozirom na to, da je avtomobilna postaja popolnoma na »spodnjem koncu« trga, še drugo postajo na »gornjem koncu« trga. Utemeljilo se je to z gotovo dovolj tehtnimi vzroki, namreč da leže razun pošte vsi uradi (sodišče, davkarija, občinski urad itd.) na »gornjem koncu« trga. Meročajni faktorji so to seveda takoj obljubili, določili prostor postaje, a svojega uslužbenega osebja o tem niso obvestili, niti so dali napraviti običajne tablice za označbo postaje.

Iz Celja. Gospodje pri tukajšnji klerikalni posojilnici (v hotelu pri »Belem volu«) postajajo uprav sumljivo nervozni. Ponatisnili smo svoj čas, kakor mnogi drugi listi, poročilo »Sloge« o neki izgubi celjske ljudske posojilnice na Kranjskem in smo bili potem tudi tako lojalni, da smo priobčili popravek brez komentarjev, a gospodje pri »Belem volu« niso dali miru. Mesto da bi se o stvari dalje pomenjevali z rajnko »Slogo« in javnost prepričali, da niso nič izgubili in da je na mestu, dajati razna takale posojila izven dežele, pa so se spravili nad naše liste in naše zavode. Šele na ponovno izzivanje je izšel v »Slovenskem Narodu« prav miren in stvaren komentar k gornjemu popravku — in ogenj je v strehi. V »Straži« in »Slovincu« se razpravlja o »liberalnih gospodarskih grehlih«. Ne tajimo, da bi ne bile nekatere napredne zadruge zavozile, ali očitati bi nam smelo to le tak, ki nima enakih »grehov«. O bivših konsumih niti ne govorimo, omenimo le dejstvo, da se sanirata obenem s šoštanjsko »liberalno« posojilnico tudi izrecno klerikalni posojilnici v Laškem trgu in Marnbergu. Kar se tiče izgub pri »Glavni«, so številke, ki so bile davi priobčene v »Slovincu« in »Straži«, deloma resnične, deloma pretirane; posebno se to tiče celjske »Zadružne zveze«, savinjske posojilnice v Žalcu, ki pri »Glavni« sploh nič nima in moziške posojilnice. »Straža« in »Slovenec« sta pa pozabila povedati, da so pri »Glavni« prizadete tudi klerikalne posojilnice na Štajerskem, z zneski, ki ne stoji v nobenem pravem razmerju z njunim premoženjem, da se ne izrazimo drugače in ne pademo v »Stražin« žargon. Napadenih zavodov nam ni treba zagovarjati; hvalabog, da jim klerikalni napadi niso mogli škodovati. Mislimo pa, da bi drugače zaleglo, ako bi povedali mi, kateri je bil tisti klerikalni denarni zavod, ki ima več milijonov hranilnih vlog, a je vse tako imenito mobilno naložil, da je na nujno zahtevo izplačal mesto dvatisoč le 50 kron! Torej le ponižno in tiho, klerikalni gospodje!

V Škofji vasi pri Vojniku je prišlo pri zadnjih občinskih volitvah iz malenkostnih krajevnih sporov do needinosti med naprednjaki samimi in se je pomagalo vsled tega nekatere klerikalnim podreptnikom več v občinski odbor. Škofjevaščani so iz samega nasprotstva do Trnoveljev raje volili nekatere klerikalno - nemškutarske kandidate, ko narodno-napredne iz Trnovel. Namesto prejšnjega klerikalnega župana, bo prišel novi klerikalni župan — vsled beda stega lokalnega patrijotizma. Mnogi ljudje se pač poprej ne spametujejo, dokler ne pridejo v škodo in sramoto.

Iz Središča nam pišejo: Z ozirom na dopis iz Središča v 171. številki vašega cenjenega lista, prostimo, da sprejmete v zadevi slavnosti odkritja Flegeričevega nagrobnika in spominske plošče ter slavnostne knjižnice, ki jo piše odborov tajnik A. Kosi, sledeče pojasnilo: Predvsem konstatiramo, da slavnost ne bo ne napredna, ne klerikalna, strankarska, pač pa splošno slovenska prireditve, kakor sede tudi v odboru za Flegeričev spomenik možje obeh političnih prepričan in kakor so za spomenik prispevali rodoljubi raznih strank, raznega mišljenja. Glede slavnostne knjižnice se opominjamo, da je odbor z ozirom na dejstvo, da razpolaga z zelo pičlimi sredstvi in ker je izdaja take brošure vendarle riskirana stvar, prepustil zadevo odborovemu tajniku, ki delce tudi sam založi. Direktive, kje naj da sestavitelj publikacije tiskati, odbor založniku ni mogel dati. To je torej povsem zasebna

stvar pisateljeva. Ako še omenimo, da bo začel priobčevati odborov tajnik Anton Kosi takoj s prihodnjim tednom po vseh, pri nas najbolj razširjenih listih, brez ozira na stranko, kateri služijo, razne Flegeričeve pesmi in črtice o njem, kot nekaj preludij na slavnost, ki se vrši dne 17. avgusta pri Sv. Bolfenku na Kogu in da smo pridobili za prireditve slavnostna govornika obeh naših političnih strank (za pokopališče, pred odkritjem nagrobnika gosp. kateheta Valentina Cajnka iz Varazdina; za dom, pred kritjem spominske plošče pa gosp. prof. dr. Fr. Ilešiča iz Ljubljane, oba sina Slovenskih goric), je s tem pač jasno rečeno, da se je postavil odbor na stališče, ki zagotavlja slavnosti popolni izid. — Josip Šinko, predsednik odbora za Flegeričev spomenik.

Telovadno društvo »Sokol« na Vranskem priredi v nedeljo, dne 3. avgusta pešizlet k Ceretu na Ločico. Ta, v letošnjem poletju tretji nastop vranskega »Sokola«, bo združen z javno telovadbo članov in članic. Izvajale bodo članice kakor člani ljubljanske proste vaje. Dalje se bo telovadilo na drugo, bradi in konju. Novost bo skok v višino in tek za prvenstvo na daljavo 200 metrov. Na kegljišču se bo vršilo ves dan kegljanje na dobitke. — Ker se je vršila lanske leto javna telovadba v trgu, se vrši sedanjí nastop v okolici. Opozorjamo, da je Ločica prva avtomobilna postaja zunaj trga. Zato upamo, da nas bo občinstvo s trga in okolice v mnogobrojnem številu posetilo. Na zdar!

V Št. Petru v Savinjski dolini priredimo dne 24. avgusta na vrtu g. Stribarja pri kolodvoru veselico, pri kateri uprizorimo burko »Moč uniforme« s petjem v treh dejanjih. — Z ozirom na to, da je čisti dobiček namenjen deloma »Podpornim društvom za slovenske visokošolce«, deloma »Sokolskemu domu« v Št. Pavlu pri Preboldu, upamo, da se bodo vsa društva po možnosti ozirala na našo prireditev ter se je v kolikor mogoče obilnem številu udeležo od blizu in daleč.

Iz Velenja. Piše se nam: V vašem listu št. 173 ste bili z dopisom iz Velenja hudo mistificirani. Posestnik sedaj obstoječe kovačnice ni zamrl Nemec Schwarz, nego Slovenec Ocvirk, nasprotno pa je inspirator dopisa bil on po dopisih našega lista in osebnih sodnijskih aferah zloglasni mojster Skaza vulgo Špenk, župan Velenjski! Nemška družba, v kateri se glasom dopisa g. Prevca nahaja, so le trije v stvari najbolj zainteresirani mejači, slučajno pač vsi trije Nemci. To pa ne izključuje skupnega protesta proti nakani županovi, ki ne le osebnim, nego vitalnim občno javnim koristim v obraz bije. Temeljem teh razlogov je g. Prevca pač rekel, da nakana županova izvira le iz osebnega koristolovstva in narodne mrznje. Nikakor pa ni rekel: »Sprechen sie bei der Kommission deutsch!« Ali pa sploh kaj enakega, da naj govori nemško! Če je le eden komisijonelnih članov ali pa sploh navzočega občinstva slišal take, ali prispodobne besede iz ust g. Prevca, naj se oglasi z imenom, Sodnijskim potom izplača se mu 500 K, ki g. Prevca po svojem zastopniku takoj pri zglašenju imena deponuje pri našem uredništvu. Nesramnost lažnikadopisnava. — K stvari župan Skaza vulgo Špenk! Le-ta je bil oblastven kaznovan in je brezuspešno skušal zvaliti krivdo na kovača Slovence Ocvirka, katerega ves trg in vsa okolica ceni kot izbornega kovaškega mojstra. Istotako je Špenkov najozi intimus in zlahtnik — tesar po poklicu — hotel izvaliti krivdo v procesu radi par sto kron na Slovence Ocvirka, češ, da mu ta za par sto kron dolguje več nego on njemu. Šele sodnija je morala ga prepričati — in soditi — da njegov račun iz novejšje dobe ne more biti resničen, ker je svoj čas pri zapuščinski razpravi po rajnkem Nemcu Schwarzu tudi le protiračun 1000 K vpostavil! Ta argument šele je moža izpametoval. To je zrno o stvari — in dveh velenjskih mojstrih! Da bi se prikrilo osebnemu koristolovstvu in mrznju proti Slovincu Ocvirku — sega se na prednika Schwarza in spravlja z njim v stik g. Prevca. V dopisu samem odobrava se odločnost protesta g. Prevca proti nameravani ustanovitvi kovačnice ob njegovi hiši, ki bi — si licet componere — v Velenju ob c. kr. pošti in najbolj frekventiranem tržnem mestu ravno tako prijala kot v mestu Ljubljani kovačnica ob »Figabirtu«. Zakaj? Edino za to, da iz osebne dobičkarije in mrznje se prihranita dva vhoda in zato eden proti vsem stavbenim in artnim pravilom zazida s kovačnico! Do tukaj sega komika. Ako želite gospoda tragiko se nadaljuje.

Šolstvo na Štajerskem v letu 1912. Pod tem naslovom čitamo v graških listih sledeče poročilo: Kon-

cem lanskega leta je bilo na Štajerskem 34 nemških in 0 slovenskih meščanskih šol; od teh 21 javnih in 13 zasebnih. Poročilo pravi, da je to vsekakor pre malo ter zahteva še celo vrsto meščanskih šol za — nemški del dežele. Ljudskih šol je 957 s 3381 razredi. Vseh šolobiskujočih otrok je bilo 214.632, rednega pouka se je udeleževalo 97,11%, brez pouka je ostalo samo 2,89% otrok. Šole z nemškim učnim jezikom je posečalo 68,3%, s slovenskim 24,8%, dvojezične 6,9%. Šolske zdravnike najdemo jedva v šestih okrajih, šolske kopeli na 29, šolske kuhinje na 45. Šolah, a toplo kosilo so dobivali učenci na 369. šolah. Neizprašanih učnih moči je bilo še samo 6, pripravljanih pa 7, dve moški in pet ženskih, ki so odpuštile iz zadnjega letnika 152 ženskih in samo 79 moških kandidatov.

Iz žateške okolice na Češkem se poroča: V sled slabega in hladnega vremena je hmeljska rastlina popolnoma zaostala. Od različnih škodljivcev popadena hmeljišča se vsled deževnega vremena in hladnih noči kljub vedno se ponavljajoč. škropljenju ne morejo okrepčati. Kmetje tožijo, da jim ni mogoče dobiti tobačne tekočine za škropljenje, ter da jim vsled tega grozi iz strani škodljivcev popolno uničenje letine. Nasadi, redno škropljeni, so proti neškropljenim nekoliko boljši, toda prosti škodljivci še vedno niso. V predračunu se ceni letošnji pridelek v procentualnem razmerju približno kakor 1 : 2,4 lanskega leta. Dobrih cen se radi zdravega stanja hmelja na Štajerskem, Ogrskem in Nemškem ne pričakuje. — Opozorjamo na druga tozadevna poročila v »Slovenskem Narodu«.

Koroško.

Strela je vžgala v okolici Št. Vida dve posestvi, ki sta popolnoma pogoreli. Ljudje so se rešili, živina pa je skoro vsa poginila.

Nesreča. V Rablu se je igral 14-letni pomožni delavec z dinamitnim nabojem. Med igro je naboj eksplodiral. Odtrgalo je fantu tri prste na levi roki in ga močno ožgalo po rokah, prsih in po glavi.

Primorsko.

Po delih ste obsojeni... Klerikalni novostrujarji, elitna garda ranjskega klerikalizma na Goriškem, je doživela poraz. Bila je obsojena po svojih delih. Ne bomo se spuščali tako daleč, da bi jim prebrali jetra in obisti, preveč bi bilo dela. Konstatiramo samo, da so to ljudje, ki se vsiljujejo slovenskemu prebivalstvu, ki ga hočejo voditi, in ki nosijo pri tem slovenski plašč, ki pa naj prikriva samo njih izdaje svojega naroda. V resnici jim ni mar za koristi svojih volilcev, kajti z njihovo pomočjo hočejo samo zagospodariti, da nato zavije nad slovenskim narodom na Primorskem rimsko - katoliški in laško - nemški valpetov bič. Poglejmo samo nekaj del, katerih ne morejo prikriti pod plaščem, ker so javna. Ta dela nam jasno kažejo barvo stranke novostrujarjev in njeno poštenost napram narodnim dolžnostim, obenem pa nam vsiljujejo upravičeno misel, kaj se mora vršiti šele pod temnim plaščem njihovega hianstva, česar ne zvemo. Pri volitvah splošnega volilnega razreda niso hoteli iti volit slovenskih kandidatov. Nekateri so volili laške klerikalne kandidate, nekateri nikogar. Nasprotno pa so pri ožji volitvi iz splošnega razreda v Gorici, ko je slo samo za Lahe, volili novostrujarji Lahe, med tem ko preje Slovence niso volili. Dalje. V petek 1. avgusta se volijo od poštenih narodnih Slovencev v Gorici slovenski kandidati v skupini laških mest in trgov, v kateri skupini voli tudi Gorica. V tem slučaju ne gre za nič drugega, kot samo in edino zato, da se čim jasneje dokumentira tudi v mestih in trgih slovenski življenj brez ozira na politične stranke. Tu gre torej edino le za slovenske števnice kandidate, gre edino le za Slovence proti Lahu. In prokleta dolžnost vsakega, ki mu je mati Slovenka, bi bila, da voli slovenske kandidate brez ozira na politično mišljenje, ki je v tem slučaju popolnoma izključeno. Tu gre samo za narod proti narodu. In v tem boju, ki bi moral biti vsakemu Slovencu svet, so novostrujarji izdali svoj narod. Izdali so oklic, da naj slovenski volilci v Gorici volijo laške klerikalne kandidate. Sramota je to za stranko, sramota za voditelje in sramota za vsakega volilca, ki zataji na ljubo rimskemu klerikalizmu svoje pošteno slovensko ime.

Inženirska zbornica. Namestništvo v Trstu je sklicalo na podlagi izvršilnih določb zakona z dne 2. januarja 1913 glede ustanovitve inže-

nirskih zbornic, ustanovni občni zbor v Trstu na dan 6. avgusta ob 10. dopoldne v dvorani trgovske in obrtniške zbornice v Trstu s sledečim dnevnim redom: 1. Konstituiranje zbornice. 2. Volitev zborničnih funkcionarjev. 3. Določitev prispevka članov. 4. Razni predlogi. Ta inženirska zbornica, ki se bo ustanovila v Trstu obsega mesto Trst, Dalmacijo, Primorsko, Goriško in Kranjsko. V predsedstvo volijo za letno dobo laška sekcija 5 odbornikov in 2 namestnika, slovenska sekcija voli dva člana in nemška sekcija tudi dva člana. Oba pregledovalca računov in njihova namestnika voli cela zbornica. — Več o tem bomo še poročali.

Prijet laški begun. V Trstu so aretirali laškega vojaškega beguna Tomaža Novinovebra. Mož je izpovedal protodušno, da gre vojakom in rezervistom v Italijo ravno tako slabo, kot v Avstrijo. Na vprašanje, zakaj je pobegnil v Avstrijo, je odgovoril mož: Lahi bežimo v sedno Avstrijo, Avstrijci pa na Laško. Kakor vidim, naletimo vsi povsod slabo.

K poneverbi v mestni ubožnici v Trstu. Bivši inšpektor mestne ubožnice Peter Fon d. a., ki je bil zaradi goljufij, ki jih je izvršil v mestni ubožnici, suspendiran, nakar je pobegnil v Italijo in bil v Benetkah prijeto, se je včeraj vrnil srečno v Trst, kjer ga je sprejel z vso vladnostjo preiskovalni sodnik, ki ga je izročil po kratkem zaslišanju ječarju.

Obsojeni laški voluhi. Laški časnikar dr. Rocco je prišel v mesecih avgust in november l. l. večkrat v Pulj z namenom, da bi odkril stališče in celo napravo svetilnika avstrijske vojne mornarice. Dr. Rocco je dobil tudi pomočnika in sicer nekoga Napoleona Tuisa. Policija jih je zasačila in je zaplenila ukradene načrte. Oba voluhna sta bila aretirana in po dovršeni preiskavi obsojena. Dr. Rocco je bil obsojen na poldrugo leto ječe in v 3000 kron denarne globe, Tuis pa na 8 mesecev ječe. Proti obsodbi sta se oba pritožila na kasačjski dvor. Kasacijsko sodišče je zvišalo kazni pri obeh in sicer je dobil Rocco 3 leta, Tuis pa poldrugo leto ječe.

Kaznovan tat. 23letni Ivonec Bečir iz Sarajeva je vlomil v prosti luknjo na Reki v skladišče za sladkor. Prezrel je en žakelj in si hotel napolniti žep s sladkorjem. Vsled nastale odprtine pa se je posul cel sklad žakljev, ki so pokopali tatu pod se. Bečirja so našli drugo jutro nezvestnega in smrtno ranjenega. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Kapitanovo poročilo o potopu parnika »Clara Camus«. Parobrodna družba Gerolimich v Trstu, katere parnik »Clara Camus« se je potopil pri El Ferrolu je dobila od kapitana potopljenega parnika Candida Gerolimicha sledeče brzojavno poročilo: Vsled hude megle sem zavežal v ponedeljek zjutraj na pečine pri Camelli blizu rta Briorino. Ladja je dobila pri skladišču 1 luknjo, skozi katero je udrila voda, katero pa smo odstranili z brizgalnami. Pretela je nevarnost, da bi vrglo vsled viharnega morja parnik še na ostrejšo pečino, če bi ga takoj rešil. Zato sem sklenil počakati. In res se je okoli 3. popoldne megle začela dvigati in je postajalo morje mirnejše. Ob 6. zvečer se mi je zdel za oprostitev parnika ugoden čas in pričeli smo z napornim delom. Stroji so izvrstno funkcionirali, pumpe so delale izborno in že ob 7. smo odpluli proti El Ferrol. Okoli 8. je nastala zopet silna megle in morje je postajalo vedno bolj nemirno. Kljub temu so pumpe delale izborno. Okoli 10. je začela voda močnejše udirati in kljub vsemu naporu je začela voda naraščati. Okoli 2. zjutraj je odpovedalo naenkrat krmilo. To je bil zadnji udarec. Čez pol ure je nastopila voda tako visoko, da ni bilo upanja se rešiti. Uvidel sem, da je katastrofa parnika neizogibna, moštvo je bilo do skrajnosti izmučeno, stroji so odpovedali. Odpeli smo in spustili v morje štiri rešilne čolne in zapustili smo parnik, ki se je nekaj minut po našem odhodu potopil. Mi smo prišli brez tuje pomoči srečno v El Ferrol. Parnik leži kake tri milje od rta Briorino v globčini 63 čevljev.

Slavnostna otvoritve „Gasilnega Doma“ v Zagorju ob S.

V nedeljo, dne 27. t. m. je pokalalo narodno Zagorje zopet svoje slovensko lice. S hiš so vihrale večje del slovenske trobojnice. Ob pol osmi zjutraj se je domače gasilno društvo udeležilo tihe maše in po maši je blagoslovil župnik g. Rott »Dom« in orodje.

Ob devetih je bil sprejem gostov na kolodvoru. Vlaka od Ljubljane in Zidanega mostu sta nam pripeljala mile goste in sicer: Zastopstvo predsedstva »Gasilske zveze« korporativno z zastavo Litija - Šmartno, Trbovlje in Dol pri Hrastniku, nadalje Hrastnik, Radeče pri Zidanem mostu, in Trojane, po deputaciji so bila zastopana društva: Št. Vid pri Zatični, Skofljica in Šmarje.

S tremi praporji in poleg teh še z rudniško godbo na čelu se je vršil slavnostni sprejem čez Zagorje na Toplico in pri rudniški restavraciji so se pridružili sprevodu premogariji v uniformi z zastavo. V sprevodu je bilo približno 250 uniformiranih z rudarji in »Sokolom« vred. Nato se je sprevod obrnil proti »Gasilskemu domu«. Raz vsako hišo je kar deževalo šopkov na sprevod.

Župan g. Tomo Koprivc je v imenu občine pozdravil goste z navdušenim govorom ter jim zaklical: »Dobro došli« na narodnih zagorskih tleh. Nato je izročil ključ Doma načelniku g. Josip Kancingerju, ter ga v imenu občine pozival, da naj vestno čuva zagorske domove in tudi moštvo je priporočal zvestost in udanost načelniku.

Slavnostni govor je imel g. Janko Levstek; podal je kratko zgodovino Gasilnega društva in omenjal, da je prejšnji občinski odbor, katerega je načeloval bivši župan g. Fran Weinberger, poklicalo društvo v življenje, ter tudi dovolilo, da se je pričel graditi Gasilski dom. Zahvalil se je v imenu društva g. županu Tomo Koprivcu in ga prosil, da naj sponori občinskemu odboru vdanostno izjavo, ter obenem prosil, da naj bi še v nadalje bil občinski odbor naklonjen društvu. Za sprejem se je v imenu Gasilne zveze, (katere so zastopali gg. zasluženi gasilci Vinko Ogorelec, Josip Turk, Valentin Mikuž) zahvalil g. deželni poslanec Josip Turk.

Globoki vtisk je napravil govor g. Valentina Mikuža, Zveznega tajnika, kateri se je priločno gasil: Blagoslovljen imate Dom, blagoslovljeno imate orodje, blagoslovljeno naj bode vaša delo. Pozivljam vas v imenu stare Zveze, da se tesno združite kot bratje in da se vsi skupaj ravnamo po starem geslu »Bogu v čast in bližnjemu na pomoč«. Zadnji čas se je pojavil sovražnik in vrgel je slabo seme med naše vrste, razdvojitelj hoče brata od brata. Zaresti hočejo med naše vrste politiko. Hočejo iz naših društev napraviti to, da se bode prej vprašalo, kadar bo ogenj, pri komu gori? In če bodo čuli, da ni pravi, ne bodo šli gasiti. Ne dajo nam podporo itd. Uverjeni bodite bratje gasilci, da bode prišel čas, ko bode naša pravična stvar zmaga. Zatorej ostanimo zvesti naši stari Zvezi. — Mi ostanemo kot gasilci zvesti našemu staremu geslu, mi ne smemo zanesiti med naša gasilska društva politike, mi se ne smemo ozirati komu je treba na pomoč, ampak vprašati moramo vsikdar komu naj hitimo na pomoč! — Nato je še v imenu ukrajne župe pozdravil župni načelnik g. Lajovec.

Ob 2. popoldne se je vršil v Sokolskem domu izredni občni zbor ukrajne župe, katere je volila delegata za volitev Zveznega načelnika. Izvoljeni so bili sledeči gg. Fran Lajovic za Litijo, Fran Blanež za Šmartno, Matevž Steiner za Zagorje, Vekoslav Kristan za Št. Vid, Josip Borštnar za Krko.

Po občnem zboru se je pričela na vrtu Sokolskega doma prosta veselica. Gospe in gospodične so pridno prodajale v paviljonih pijačo in jestvino in rudniška godba pod vodstvom zaslužnega kapelnika g. Josip Ravnikarja je neumorno igrala. Poleg tega je bila gugalnica. Ko se je najživahnejše razvila veselica, je pričelo neusmiljeno deževati in hkratu so bili prostori Sokolskega doma nabito polni občinstva in tu se je zopet razvila zabava, katere je trajala pozno v nočno uro. — Le prekmalu smo se morali posloviti od milih gostov.

Slavnostni dan bo globoko v naših srcih ostal nam v spominu in upamo, da ravno tako tudi gostom, kateri so se lahko prepričali, da je v resnici danes Zagorje slovensko, kar žalibože ni bilo nekdaj.

Danes stoji dva doma v našem Zagorju in to sta: Sokolski dom in Gasilski dom. Iz teh domov bode vzkišlo novo narodno življenje. Iz Sokolskega doma se bode širila kultura in telesna vzgoja, kajti le v zdravem telesu biva čisti duh. In iz Gasilskega doma se bo razširjala ljubezen do bližnjega v geslu »Na pomoč!«

Torej dva templja! Tempelj kulture, tempelj ljubezni do bližnjega, kateri bode čuval naše narodno gosposdarsko premoženje. Upamo, da se bodo po tako slavnostno uspelem

dnevu polegli razburkani valovi ter da bode odslej mirno in skupno teklo delovanje na narodnem polju.

Ob sklepu moramo tudi pripomniti, da smo minuli teden poslali malo objavno notico uredništvu »Slovenca«, da se vrši slavnostna otvoritev Doma. Uredništvo je nam v Listnici odgovorilo, da »Slovenec« ne sprejme nobenih poročil ali objav od Gasilnih društev, katere niso pri Deželni gasilski zvezi včlanjena. — Beležimo to brez komentarja!

Dnevne vesti.

† Zakaj so klerikalci glede zastav nastopili proti Peganu? Deželni odbornik dr. Vladislav Pegan, ki se smatra za »naslednika« kranjskih deželnih stanov, je ostal v vprašanju žolto - modro - rdeče zastave popolnoma osamljen. Pustilo ga je na cedilu vse, celo intimni njegov prijatelj Štefe v »Slovencu«. Toda kdor bi mislil, da je stališče, ki so ga zavzeli naši kranjski klerikalci v zadevi deželne in stanovske zastave, spontano, se jako moti: Naši kranjski, zlasti pa ljubljanski klerikalci, katerim je narodnost že itak zdavna deveta briga, bi mirno in ravnodušno prenašali kozolce, ki jih je jel obračati dr. Pegan, ako bi ne dobili s Štajerskega takšnega sunka, da jim je kar sapa zaprlo. Čim se je namreč potom »Slovenskega Naroda« izvedelo, da nameravajo pri deželnem odboru v Ljubljani deželno in obenem slovensko narodno zastavo degradirati in jo polagoma nadomestiti s stanovsko in čim je to nakano prikrito priznal v »Slovencu« tudi dr. Pegan, se je polastila vse javnosti na Spodnjem Štajerskem velikanska nevolja in nepopisno ogorčenje. In v tem razpoloženju je poslala neka ugledna oseba, ki igra za dr. Korošcem prvo vijolino na Štajerskem, v Ljubljano pismo, v katerem je v imenu štajerske klerikalne javnosti najodločnejše protestirala proti dr. Peganovi nakani pripomoči na škodo deželne in slovenske zastave do veljave barvam starih nemških deželnih stanov kranjskih ter zagrozila, da bodo Štajerci na katoliškem shodu napravili tak škandal, da bo govoril o njem ves svet, ako bi se skušalo na kakršenkoli način mesto deželne in slovenske belo - modro - rdeče zastave utihotapiti žolto - modro - rdečo bivših deželnih stanov. Ta grožnja je tako zelo vplivala, da je pripravljali odbor za katoliški kongres takoj priobčil v »Slovencu« izjavo, v kateri se odločno postavlja po robu Peganovi ideji in se izreka za deželno belo - modro - rdečo zastavo. — Ta fakt izpričuje, da klerikalni kolovodje niso več absolutni in neomejeni kolovodje situacije. Upor in vstaja je na Gorškem, na Štajerskem prikrit punt proti klerikalnim mogotcem v Ljubljani, na Kranjskem pa nevarno vre v vršah klerikalne stranke same, — to je slika momentanega položaja v »vseslovenski ljudski stranki«.

† Z lažmi si pomagajo! Da klerikalci o uspehih na svojih shodih nesramno lažejo, to je že stara znana stvar. Vendar smo bili radovedni, kako si bodo z lažjo pomagali nasproti javno znanemu dejstvu, da je bil poslanec Jarc zadnji nedeljo na Dolenjskem kar na dveh krajih neusmiljeno poražen. Da je to, kar je Jarc doživel na Muhaberju in pozneje tudi v Novem mestu, brez vsakega strankarskega pretiravanja, res pravi poraz za Jarca in njegovo stranko, za to nam ni treba iskati dokazov. Ta dokaz je Jarc vendar sam in očitno pred zbrano množico doprinesel. Saj se spričo napredne večine niti upal ni, otvoriti javen ljudski shod tam, kjer ga je bil namenil, namreč zunaj pred Osolnikovo hišo. Moral je bežati (červavno ga je vse tako lepo prosilo, naj vendar ostane zunaj med zborovalci) notri v hišo, moral se je poslužiti vladnega organa Golije in ta je moral Jarca na ljubo, očitno pred zbrano množico, kršiti zakon, prvič s tem, da je dopustil zborovati po načinu, ki ga zborovalni zakon še ne pozna in katerega Golija po lastnem zatrdilu tudi še ne pozna, in drugič, da je z oboroženo silo, brez vsake pravne podlage, večino zborovalcev izključil od shoda, v čem bajoneti zastraženi sobi. Že to, da se je na Jarčev shod sploh kdo od nasprotne stranke upal pokazati, se mora smatrati kot udarec za Jarca. Da je bilo takih »prikazni« trikrat več kot prikazni iz Jarčeve stranke, to je že polom za Jarca. Da pa se je drugod tako zmagovalni vojskovodja pred temi prikaznimi umaknil in poln strahu bežal v hišo, da se je pustil z bajoneti zastražiti celo pred mirnimi in bolj dostojnimi ljudmi, kakor je on, to pomeni zani, če ne velikanski, vsaj popoln poraz. Za to je Jarc z vsem svojim ravnanjem in uspehom sam najboljša priča. Ker pa je temu dogodku pris-

stvovalo tudi še najmanj 60 drugih priči samo od naše strani, smo bili to pot res radovedni, kako si bodo klerikalci z lažjo pomagali. Da se bodo upali lagati, to je že kar tako kot pribito. Ali da se bodo upali tako nesramno lagati kakor so to storili v torkovem »Slovencu«, to presega že vse meje tudi osebne dostojnosti. Samo par teh laži si pogledmo. O shodu pri Muhaberju »Slovenec« trdi, da sta »kmečki element zastopala znana« »neodvisna« Kos in Zagor s par znanici. Veste, koliko je bilo teh »par znancev«? Nič ne pretiravamo, če trdimo, da jih je bilo blizu 40, pa preje več kakor manj. In ravno teh »par« znancev je odločilo, da se jih je Jarc zbal, da je Golija morda še celo v svojem notoričnem sovraštvu do dveh oseb, ki sta teh »par« znancev privedla na shod, javno kršil zakon. Katoliško-moralčno zasmehovanje »Pirčeve prijateljice« in trditve, da ji je Pirč iz strahu pred vladnim komisarjem »prostovoljno sledil«, to so stvari, o katerih se bo dalo še kaj resnega pogovoriti. Ravno tako glede trditve, da je »Osolnik« dejal, da za mestne liberalce v njegovi hiši ni prostora«. Osolnik naj se dr. Ogrizku že kar naprej zahvali, da se bo glede Osolnikovega obnašanja pa prav za o b e s t r a n k i zdaj vendar napravil obračun. Ali ljudje božji, kaj porečete k tej-le trditvi v »Slovencu«, ko piše: »Shod se je obnesel izvrstno in okrog 150 mož je sprejel z odobravanjem govor dr. Ogrizka in državnega poslanca Jarca.« Da javnost spozna to nesramno laž, bodi pribito, da na celem zborovanju ni bilo 90 oseb, da je bilo med njimi najmanj 60 od napredne, oziroma sploh protiklerikalne strani, da je bila večina teh od shoda v sobi izključena, da v tisto sobo toliko ljudi sploh iti ne more, ampak da jih je bilo notri — da rečemo, preje več kot manj — 30, reci in beri: trideset ljudi, od njih pa tudi skoro polovica od napredne strani, da je Jarčev govor odobral edino le župnik in Ogrizek, da Ogrizka z njegovo polomljeno štajersčino sploh nihče razumel ni. Če dopisnik smatra to za splošno odobravanje, da so se kmetje med seboj ščipali za — t, potem mu damo prav. Sicer pa je dr. Ogrizek, ki je to poročilo spravil v »Slovenca«, preveč postavil sebe v ospredje, Jarca pa na laž. Kajti klerikalci sami priznajo, da se je Jarc pritoževal, češ, v Stopičah popoldne mi je odobravalo 300 zborovalcev, tukaj pa — nobeden.

† »Slovenska Straža« prosi napredni občinski svet za podporo. Iz Novega mesta. Kakor smo že poročali, je bila v zadnji občinski seji tudi prošnja »Slovenske Straže« na dnevnem redu. Da bo pa javnost zvedela o tej klerikalni predrznosti podamo dobesedni prepis dotične prošnje, ki se glasi tako: »Slavno županstvo! Vsa nemška županstva, da, celo slovenska, prosi te dni nemški »Schulverein« za podporo. Ni torej predrzna prošnja »Slovenske Straže«, da v prihodnji seji občinskega sveta kot odgovor na nemško predrznost določite stalni prispevek Vaše občine »Slovenski Straži«. Naj se zgodi to takoj, da bo odgovor našim narodnim nasprotnikom tem krepkejši! Ne spimo, ko nas skakuje narodni sovražnik na vseh koncih in krajih — branimoslovensko mejo! Ze vnaprej Vaše vrolo narodno dejanje z navdušenjem in rodoljubnim pozdravom pozdravljamo »Slovenska Straža«, narod obrambno društvo v korist obmejnim Slovincem in Ljubljani. — Evgen Jarc, predsednik. Ivan Štefe, tajnik.« — Ta predrzna in nesramna prošnja »Slovenske Straže« se je s soglasnim sklepom občinskega sveta odbila s sledečim odgovorom: »Ker društvo »Slovenska Straža« do danes še ni podalo nobenega javnega obračuna o svojem denarnem delovanju in ni znano, v kake svrhe se ta nabrani denar uporablja, se ne dovoli nobena podpora.« — Če bi bila napredna stranka tako predrzna in nesramna, bi dosledno po tem vzorcu vsem podružnicam Ciril-Metodove družbe priporočali, da se obrnejo do vseh klerikalnih občinskih odborov. Na vse zadnje, to tudi ne bi bilo tako predržno, kajti Ciril-Metodova družba lahko vsak čas izkaže, kam gre za njo nabrani denar in lahko dokaže, kaj je ta družba naredila za izobrazbo slovenskega naroda. Nasprotno pa »Slovenska Straža« vključ tolikim pozivom ni podala še javnega računa o nabranem denarju in tudi dosedaj ni pokazala noben uspeh na slovenski meji proti našim narodnim sovražnikom ter sploh ne more dokazati, v kake svrhe je porabila za njo nabrani denar.

† Za uradno tajnost bi idrijski Oswald rad skril svojo najnovejšo hudobijo, pa namigava v sobotnem »Slovencu«, kakor da se je kršila uradna tajnost, ker smo v »Slov. Narodu« priobčili, da je zopet vložil rekurz proti zgradbi občinskega po-

sloplja št. 509 v Idriji. V četrtek popoldne je bila po Idriji plošna govorica o najnovejšem Oswaldovem rekuru in smo mi le storili svojo časnikarsko dolžnost, da smo s primeranim komentarjem približali njegovo najnovejšo nagajivost v škodo idrijske občine. Sicer smo to v naprej vedeli, da Oswaldu ne bo pripustila njegova zlobna žilica, da bi ne vložil rekurza, le nekaj naivnežev je bilo v Idriji, ki so zatirjali, oprti celo na izjave klerikalnih odbornikov, da Oswald ne bo to pot vložil rekurza. S priobčenjem dejstva, ki je bilo v Idriji splošno znano, se torej ni kršilo nikakor uradne tajnosti. Da sedaj vlačijo Oswald uradno tajnost na dan, je najlepši dokaz, da se sam zaveda nepoštenosti svojega dejanja. Kajti če je dejanje pošteno, se ni treba skrivati za uradno tajnost. Poštenega dejanja se človeku vendar ni treba sramovati in bati, da bi o njem izvedela javnost. Toda idrijska javnost zahteva jasnosti prav o gradbi št. 509, zato ji je treba informirati o Oswaldovih lumparijah. Govori se, da je Oswald samo zato vložil zadnji rekurz, ker mu še vedno brni v njegovi glavi najsladkejša, pa najhudoobnejša misel, kako bi vendar dosegel, da bi bivši občinski odborniki morali plačati za sedanje prezidavanje št. 509 lepo svoto nad 8000 kron. To je pri vseh razumnih ljudeh že davno dogmno, da ne bo nobeden plačal niti vinarija, le Oswald v svoji brezmejni škodoželjnosti računa še vedno s tem. Toda naj bi živel še vedno v tej zanj tako prijetni domišljiji, vendar nima z najnovejšim prezidavanjem ničesar opraviti, ker je to zadeva popolnoma sama zase in jo je tudi že deželni odbor položil k večnemu počitku. Zadeva se je bila že vsestransko ugotovila, saj je bil dal deželni odbor po svojih inženirjih na licu mesta izmeriti in ceniti dosedaj zgrajeno zidišče v zvezi s prejšnjim, ki se je bilo samovoljno podrl. Tako more vsakdo prevideti, da je Oswaldov rekurz le nekaka rešilna bilka, kako bi izvedel svoje škodoželjne načrte proti bivšim naprednim odbornikom. Toda naj bi to zadevo le nadalje zasledoval, če se že ne more odreči svoji maščevalnosti, a sedaj vsaj ne nasprotoval dogradbi poslopja, ki je nujno potrebno. V tem ga obsoja vsa pošteno misleča idrijska javnost in za svoj zadnji rekurz ni dobil niti enega podpisa.

† Kamila Theimer in »Gorenjec«. Svojedobno smo poročali, da je tudi v Kranju izhajajoči tednik »Gorenjec«, sledeč vspodbudnemu vzgledu ljubljanskega »Slovenca«, začutil potrebo, da se je v svoji 25. številki od dne 20. junija t. l. zaletel prav nesramno v gdnco. Kamilo Theimer in da je poslednja to nesposobnost kvitirala z ovadbo proti odgovornemu uredniku »Gorenjca«. Na to kazensko ovadbo je bil dne 25. junija t. l. zaslišan odgovorni urednik »Gorenjca«, gosp. Janko Florjančič, po svojem poklicu grobokop in čevljar. Grobokop in odgovorni urednik »Gorenjca« je pri zaslišanju izjavil, da si pridržuje svoj zagovor za glavno razpravo. V posledici tega je danes gdnca. Kamila Theimer vložila po svojem zastopniku g. dr. Alojziju Kokalju, odvetniku v Ljubljani, obtožnico proti gosp. Janku Florjančiču, grobokopu in čevljarju v Kranju št. 57, kot odgovornemu uredniku tednika »Gorenjca«, v čegar predalih se je blatilo njeno čast in poštenje. V svoji obtožnici pa obtožuje gdnca. Theimer grobokopa in odgovornega urednika pregreška zoper varnost časti pred ljubljanskim deželnim kot porotnim sodiščem. Le-ta porotna zadeva bode razpravljana najbrže že v tem porotnem zasedanju, ki se vrši koncem avgusta.

† Usoda klerikalnega kmetskega politika. Pretekli ponedeljek se je odpeljal v Ameriko — iskat kruha in sreče — klerikalni deželni poslanec Bartol. Ker je s tem, da se je za stalno izselil v Ameriko, menda izgubil svoj deželnozborni mandat, bo treba nadomestne volitve. Čudimo se, da ni »Slovenec« dosedaj zabeležil niti, da je Bartol odložil mandat, niti da se je preselil v Ameriko. Ali ima klerikalna gospoda morda slabo vest?

† Vohunske afere povsod. Vohunske afere postajajo nekaka moderna bolezen. Vsaka država ima skoro svojo posebno vohunsko afero, ki razburja njene vojaške kroge in ki zaeno napolnjuje predale raznih listov. Tudi v Ljubljani se zaslišuje priče radi nekega vohuna. Pri ti vohunski aferi je najbolj zanimivo to, da je osumljenec vpokojeni c. kr. tajni policijski agent. Vohunska bolezen torej ni okužila samo najvišjih vojaških dostojanstvenikov, temveč se je razširila celo v one odlične kroge, ki poleg vojaštva veljajo za najbolj zanesljive stebre javnega miru, reda in pokoja.

† Dejanja govore! Ta brošura o položaju kranjskega učiteljstva je izšla sedaj tudi v nemškem prevodu in

se bo razposlala vsem merodajnim faktorjem, kar je popolnoma pravilno. Samo eno bi bilo želeli, da bi bil nemški prevod — boljši.

† Kaj so katoliški shodi. »Bamberger Volksblatt«, glasilo centruma, je pisal v št. 107: »Stranka centruma za Saksonsko? Lipsko, 8. maja. V kraljestvu Saksonsko živahno delujejo katoliški krogi za ustanovitev saksonske stranke centruma. Prihodnje poletje naj se priredi katoliški shod, da uresniči konstituiranje.« Katoliški shodi so torej shodi klerikalne stranke.

† »Südsächsische Rundschau« številka je izšla. Priobčuje te-le članke: »Bolgarska igra«, »Novi kurz na Hrvaškem«, »Mož — beseda« (Prispevek k zgodovini političnih kompromisov in deželnozbornih volilnih reform [na Kranjskem]), »Objektivno postopanje« (k aferi z deželno zastavo kranjske) in »Agrarna reforma v Novi Srbiji«.

† Hrvaška potovanja gledališka družba igra v soboto v Park hotelu »Tivoli« Nučičev veseloigro »Zenožer«. Igra se pri pognjenih mizah v dvorani. Začetek predstave ob pol 9. zvečer. Vstopnice se dobivajo v Park hotelu »Tivoli«, in pri g. Vukoviču.

† Posebni vlak iz Ljubljane v Postojno odhaja v nedeljo, dne 3. avgusta ob 1. uri 30 min. popoldne iz Ljubljane ter ob 9. uri 10 min. zvečer iz Postojne. Vozna cena je polovična (2 K 70 v tja in nazaj). Veselica v jami se vrši pri vsakem vremenu.

† Avtozveza Ljubljana - Celje. V nedeljo 3. t. m. odpeljeta zjutraj iz Ljubljane dva avtoomnibusa. Prvi ob pol 7. zjutraj do Celja, drugi ob pol 8. do Lukovice, od koder odpelje tamonjske ognjegasno društvo v Šiško. Tudi popoldne ob 3., oziroma pol 4. odpeljeta dva avtoomnibusa, — seveda le ako bode dosti izletnikov — eden do Celja, drugi do Lukovice. — Avto odpelje zvečer ognjegasce domov, se vrne ob 8. v Ljubljano. — Rezervni avtoomnibus je družbam in društvom za izredne vožnje na razpolago. Informacije daje vodstvo na Vranskem.

† Trgovcem in obrtnikom! Trgovsko društvo »Česko-slovenska trgovska Beseda« ima vedno v znanju nekaj česko-nemških perfektnih korespondentov in vobče vsestransko ročnih in dobro kvalificiranih trgovskih moči, katere lahko priporoča. Obrniti se je na »Československa obehonická Beseda« Trst, via Miramar 17.

† Razpis ustanov. Za leto 1913 se bodo podelile sledeče Karel baron Wurzbachove cesarice Elizabete ustanove za invalide in hiralce: a) tri ustanove po 120 K za Ljubljancane; b) tri ustanove po 60 K za rojake iz Kamnika, Homca in Jarš in c) tri ustanove po 60 K za rojake iz Vintarjevca v občini Šmartinski pri Litiji. Te ustanove oddaja g. Alfonz baron Wurzbach in sicer one za Ljubljancane po nasvetu deželnega odbora kranjskega, ustanove za Kamničane, Homčane in Jaršane po predlogu županstva v Kamniku in ustanove za Vintarjevčane po predlogu županstva občine Šmartno pri Litiji. Pravico do teh ustanov imajo v prvi vrsti ubožni c. in kr. vojaški invalidi iz imenovanih krajev od stražmojstra ali narednika nizdol, ki so lepega vedenja in vsled v vojni zadobljenih ran nezmožni, da bi se sami mogli preživeti. Ako bi se za omenjene ustanove ne zgledalo zadostno število c. in kr. vojaških invalidov z opisanimi lastnostmi, tedaj imajo pravico do njih tudi drugi reveži iz imenovanih krajev, ki so lepega vedenja in se radi boleznih in starosti ne morejo sami preživeti. V obeh slučajih je dokazati s posebnimi občinskimi, po c. kr. političnem oblastvu potrjenimi spričevali neomadeževanost prosilcev. Prošnje naj vložijo prosilci iz Ljubljane pri magistratu stolnega mesta Ljubljane, drugi prosilci pa vsak pri županstvu svoje občine in sicer najkasneje do 1. septembra 1913. leta.

† Nesreča. V torek zvečer je bila v Kranju huda nevihta. V tem času napotil se je 30letni dimnikar Anton Zebre iz Kranja iz gostilne na Primskovem po železnem mostu čez Koko domov. Sapa mu vzame klobuk, za kojim skoči imenovani na koncu mostu. Tu mu v grmovju zmanjka tal, ter pade 30 m globoko pod most, kjer je ostal z zlomljeno nogo celo noč. — Drugo jutro našli so ga delavci elektrarne, ter obvestili rešilno društvo. Po velikem trudu spravilo ga je to iz globočine, ter prepeljalo v rešilnim vozom v deželno bolnico v Ljubljano.

† Iz Kranjske gore. V ponedeljek dne 28. t. m. se je vračala po popoldanskem pouku 9letna deklica Marija Kralj iz Srednjega vrha pri Kranjski gori iz šole domov. Med potjo jo je dohitela nevihta. Dekletce je bilo žrtev strele, katere ji je pret-

gala nit mladega življenja. Pogreb je bil zelo lep, katerega se je udeležila šolska mladina na sklepni šolski dan. O Domu na Vršču pri Kranjski gori se je izrazilo več Nemcev, ki ga tudi posejajo, zelo laskavo. Hvalili so lepo razdelitev, okusno opravo, izvrstno vino in dobro, prijazno postrežbo. — Nežno rdeči cvetovi sleč, ki obdajajo Dom vabijo zlasti sedaj izletnike in planince v svojo sredo, da se podivijo romantični Trenti in nebotičnim severnim stenam Škratlave in Razora. Slovenski turisti za spremembo enkrat v obmejne gorenske kraje in na Vršču! Sedaj je čas ugoden!

Kino »Ideal«. Poleg drugih zanimivih, novih slik resne in šaljive vsebine ter poučnih naravnih posnetkov je treba pohvaliti res lepo in v vsakem oziru dovršeno daljšo sliko »Glumaška kri«, posneto po resničnem dogodku. Že sedaj opozarjamo na veliko delo, ki pride na prihodnji spored, »Krvavi poljub«, dvoje vsoprednih prizorov iz balkanske vojne, dvoje preprečenih ljubezni, četrto raztrganih src.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske od 20. do 26. t. m. Novorojencev je bilo 12, mrtvorojencev 1, umrlo pa jih je 17, med temi 8 domačinov in 9 tujcev. Umrli pa so 1 za dušljivim kašljem, 5 za jetiko (med njimi 4 tujci), 1 vsled mrtvouda, 10 pa za različnimi boleznimi. Za tifuzom je obbolelo 11 oseb, ki so jih vse prepeljali v deželno bolnišnico, 1 pa za vrtico.

Javno nasilstvo. 42letni tesarski pomočnik Jakob Skodlar iz Zgornje Šiške je bil že 18 let od doma in se je menda ves čas zadrževal v Trstu. Snoči je pa prišel domov, seveda s tržaškimi manirami prožet ter se spustil v atako s policijskim nadzornikom, ki se je peljal s kolesom. Ker se ga ta nikakor ni mogel otrebiti, ker je bil brez sablje, je Skodlarja udaril po glavi s samokresom ter ga napravil za nadaljno rabuko nezmožnega. Znatno poškodovanega Skodlarja je policija za silo obvezala potem pa odredila, da so malopridneža prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico, ko pa tam ozdravi, se bode moral preseliti k sodišču v preiskovalni zapor.

V prisilno delavnico v Longovici na Štajerskem so včeraj odvedli slaboglasno 49letno Marijo Kosirnikovo iz Šmarce, v kamniškem okraju.

Društvena naznanila.

Slavnost 25letnice prostovoljnega gasilnega društva v Spodnji Šiški se vrši v nedeljo, dne 3. avgusta t. l. Dopoldanski spored je sledeči: 1. Zajtrkovani koncert na vrtu gostilne pri Keršiču od 8. do 9. ure jutraj. Igra domačjska godba. 2. Nastop v dvoredu pred gostilno Keršič ob enčetr na 10. jutraj. 3. Odhod k Gasilnemu domu in tam pozdrav gostov. 4. Služba božja v domači podružnični cerkvi. 5. Spored in defilacija. 6. Vaje domačih ognjegašev z vodovodom in mehničnimi lestvami. 7. Obed članstva v raznih gostilnah. — Popoldanski spored: Veselica v gostilni pri Kankertu. Začetek ob 3. popoldne. Društva se zbirajo pred Gasilnim domom in skupno z godbo odkorakajo h Kankertu. Spored: Godba, petje, srečolov, ribolov, razne igre in ples. Pri veselici sodeluje slavna domačjska godba ter pevski in tamburaški zbor »Čitalnice« v Spodnji Šiški. Vstopnina 40 vin. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. — Opetovano opozarjamo gasilska društva, pa tudi ljubljansko napredno občinstvo, naj v obilnem številu posetijo to slavnost vrliga in značajnega spodnješiškega gasilnega društva.

Veselica v prid Društvenemu domu v Kamniku se vrši v nedeljo, dne 3. avgusta t. l. na vrtu Društvenega doma, s prijaznim sodelovanjem Narodne Čitalnice, Salonskega orkestra, Prvega slov. pevskega društva »Lira« in Škola v Kamniku ter poštvovalnih narodnih dam kamniških. — Spored obsega pevske in glasbene točke ter ples v sokolski telovadnici. V paviljonih se bodo točila najboljša vina, sveže pivo, hladna limonada, okusni malinovec, izborna črna kava, na izbero bodo vsakovrstne okusne jestvine, cvetke, razglednice itd. Srečkanje z ličnimi dobroti. Vrt bode privrkat električno razsvetljenje. — Komur bije v prsih narodno-čuteče srce in kdor ima zmisel za napredek in obstoj našega prepotrebne kulturega zavetišča, udeleži se z radostjo in polno samozvesto v največje letne narodne prireditve v Kamniku! — Začetek ob 4. popoldne. Vstopnina 40 vin.

Logaški Sokol praznuje v nedeljo 3. avgusta petletnico svojega obstanka in razvije pri tej priliki svoj prapor, ki je sedaj razstavljen v izložbenem oknu tvrde Gričar & Mejač v Ljubljani. Odbor se z vso

vnemo trudi, da čim dostojnejše proslavi ta pomembni praznik. Udeležbo so prijavila vsa v Idrijski župi včlanjena društva; zastopano bo pa tudi Zvezno predsedstvo ter sosedna bratska društva iz Vrhnike, Borovnice in Ljubljane v jako lepem številu. V domačem kraju gotovo ne bo naprednjaka, ki bi se ne udeležil slavnosti, za katero vlada povsod, da celo med tujimi letoviščarji, največje zanimanje. Brezdvomno pa prihiti ta dan v Logatec tudi vse narodno čuteče občinstvo iz bližnje okolice. Saj je pa tudi dolžnost slehernega zavednega narodnjaka, da podpira društvo, ki tako vestno vrši svojo nalogo kakor baš logaški Sokol. Z zavestjo izpolnjene dolžnosti se lahko ozira po storjenem delu. Porojen po mnenju nasprotnikov kot mrtvo rojeno dete, je društvo že takoj v začetku pokazalo nenavadno silo in agilnost, katero si je ohranilo še sedaj. Logaški Sokol ni ostal samo pri glavni nalogi vsakega sokolskega društva: skrbeti za razvoj telesne sile svojih članov, temveč je veliko storil tudi za duševno probujanje in narodno izobrazbo sploh, ustanovivši Javno ljudsko knjižnico in čitalnico, katero društvo še sedaj vodi in oskrbuje. Kaj čuda potem, ako vidijo klerikalci že od nekdaj v Sokolu svojega največjega a tudi najnevarnejšega nasprotnika, in ako se zaletujejo vanj pri vsaki priliki ter mu škodujejo kjerkoli le morejo. (O tem bomo ob priliki še spregovorili.) Ravno to pa služi logaškemu Sokolu v največje zadoščenje in v dokaz, da je njegovo delo smoteno in da rodi uspehe. Zato pa pokažite, zavedni ekoličani, da znate ceniti pomen sokolskega društva, ki tako lepo udeležuje vzvišeno misel Tyrša in Fügnerja, ter prihitite 3. avgusta vsi v prijazni Logatec med vrle Sokole, ki vas bodo z bratskim srcem sprejeli, junaštva občuduje ves svet.

Prosveta.

Šola za praktična ženska znanja v Kraljevi ima pravico javnosti in je subvencionirana tudi od hrvaške vlade. Ta šola je edina slovenska šola te stroke in se priporoča slovenskim obiteljem, posebno ker vzgaja svoje učence v popolnoma slovenskem duhu in jih praktično izveža v vseh strokah, ki so nujno potrebne za slovensko ženo-gospodinj. Obenem je pripravljena ta šola poleg že omenjenih prednosti tudi zaradi tega, ker je šola ob morju, v zdraviliškem kraju in posebno ugodna za slabotna, bolehnata dekleta.

Izpred sodišča.

Kazenske razprave pred okrajnim sodiščem.

Psiček pred sodiščem. Danes se je vršila pred tukajšnjim okrajnim sodiščem obravnava zaradi 7mesečnega psička gospe I. P., katerega je ovadil neki vrtnar ob Vodovodni cesti 62letni J., da ga je popadel, zakadivši se brez povoda vanj od zadaj, spredaj tik pod kolenom, pri čemer pa so ostale hlače cele. Mož je ovadil hudega psička še-le čez dobrih 12 dni po napadu. Psiček, ki ga ima gospa le za otroke in ki se vedno igra z otroci, se je obnašal tudi v sodni dvorani in na sodnikovi mizi tako vljudno, da se sodnik ni mogel preprečiti, da bi bil nevarna domača žival. Ker tudi tožnik ni mogel potrditi, da bi bil mali »Pazi« nevaren, in da bi bil že koga popadel, je sodnik toženo gospo popolnoma oprostil, zahtevek tožnika, ki je zahteval 5 K za prestop strah, pa je zavrnil na civilnopravno pot.

Važna odločba glede napisov na grobnih spomenikih. Upravni sodni dvor je izdal pred kratkim sodbo, v kateri se izreka pravni princip, da posamezne občine ne morejo določiti, da bi smeli biti napis na grobnih spomenikih na občinskih pokopališčih samo v gotovem jeziku. — Magistrat v Tridentu je zavrnil prošnjo neke Nemke, ki je hotela imeti na spomeniku svojega moža nemški napis. Ob enem je premenil pokopališki red tako, da se smejo prodajati prostori za spomenike in izdajati dotična dovoljenja le pod pogojem, da je napis na spomeniku italijanski ali latinski. Namestništvo pa je razveljavilo oba sklepa magistrata. Mesto se je pritožilo proti temu razveljavljanju na notranje ministrstvo. Ministrstvo pa je pritožbo zavrnilo, češ, da ima sicer občina pravico do uprave svojega premoženja, toda le v okviru državnih in deželnih zakonov. Mesto se je pritožilo proti razsodi ministrstva na upravno sodišče. Upravno sodišče je zavrnilo pritožbo iz sledečih razlogov: Napačna in oskrbovanje pokopališča je javnopravna dolžnost občine, ki ji jo

nalaga skupni blagor ljudstva. Iz tega sledi, da občina ne more uravnati oddaje prostorov na pokopališčih svojevoljno po zasebno pravnih načelih (katero pravico si lasti občina v pritožbi), marveč da mora dati prebivalcem prostor, pri čemer pa ji je dovoljeno staviti v okviru državnih in deželnih zakonov take pogoje, ki jih upravičuje namen cele naprave. Sem spada tudi pravica nadzorstva o podobah, kipih in napisih na spomenikih in sicer v toliko, da občina pazi, da se ne prekoračijo z neprimernimi slikami, podobami ali napismi meje dostojnosti, ki jih zahteva ta prostor. Magistrat ima pravico zahtevati v vpogled vse napise, toda samo zato, da se z njimi ne kršijo javni ozirni in pieteti, ki jo zahteva ta prostor. S stališča, da se sme omejiti osebna prostost, samo v važnih slučajih in če to zahteva javni red se mora poudarjati, da nasprotuje napis na spomeniku javnim obzirom lahko edino le glede vsebine, nikakor pa ne glede jezika v katerem je sestavljen. Prepoved občine ne more iti tako daleč, da bi določila občina izključno porabo gotovega jezika za napise in prepovedala uporabo drugega in to v deželi navadnega ali tujega, živega ali mrtvega jezika.

Obsojeni vojaki 102. polka. Iz Sarajeva poročajo: Tukajšnje vojaško sodišče je predvčerajšnjem obsodilo 3 podčastnike in 44 vajakov pehotnega polka št. 102. Ti vojaki so bili dolgo časa v preiskavi zaradi dozdavnih demonstracij pri odhodu v Bosno za časa prve balkanske vojne. Vsi so Čehi, vsi so bili spoznani za krive ter obsojeni: podčastniki v ječo od 2 do 3 let, vojaki pa v zapor na 15 do 30 dni.

Razne stvari.

Smrt na gledališkem odru. V gledališču v Debrečinu je padla med predstavo na odru igralka Margareta Palugay in obležala na mestu mrtva. Vzrok smrti še ni znan.

Zrakoplovec razstrelil topničarko. Iz New Yorka poročajo, da je vrgel zrakoplovec Masson, ko je priplul nad pristanišče Guayamas, bomba, ki je padla na mehiško topničarko »Tampico« in jo razrušila.

Ogrske politične tožbe. Aleksander Wekerle je vložil v zvezi z vsemi ministri in državnimi tajniki koalicijskega kabineta proti poslancu Francu Herczegu tožbo zaradi obrekovanja v znani arabski zadevi. Ta tožba je vzbudila med ogrskimi političnimi krogi veliko pozornost.

Čenstohovski roparji — obsojeni. Obnavna proti čenstohovskim roparjem, ki se imenujejo »Maščevalci« se je končala s smrtno obsodo vseh petih voditeljev. Kazen se jim je nato izpremenila v dvajsetletno prisilno delo. Dva obtoženca sta bila obsojena tudi na večletno prisilno delo, štirje pa v izgon v Sibirijo.

Nesreča pri avtomobilski dirki. Povodom avtomobilske dirke v Galvestonu v Teksasu se je podrla še pred začetkom dirke velika tribuna pri izhodišču. Na tribuni je bilo čez 5000 oseb. Več oseb je težko ali lahko ranjenih, umrli ni do sedaj še nobeden. Vendar se pa še ne ve, če ne bodo dobili mrtvecev pod razvalinami.

Požar v Sarajevu. V ponedeljek je izbruhnil v Sarajevu in sicer v bazarskem delu mesta požar, ki je grozil, da uniči cel del mesta. Gasilcem, vojakom in domačinom se je posrečilo, da so ogenj omejili. Pogorelo je popolnoma šest bazarjev in več manjših objektov. Škoda je velika, kako je nastal ogerj še ni znano.

Pretep na odru. Slavni ruski operni pevec Šaljapin, ki gostuje sedaj v Londonu na operi Royal se je sprl na odru med predstavo z nekim pevcem v koru. Med prepriom je stopil Šaljapin k pevcu in mu dal krepko zausnico. Pevcu mu je hotel vrniti mlo za drago in vnel se je med njima prepir. Igra je bila prekinjena in zastor je padel.

Samomor prefekta v Padovi. V ponedeljek se je ustrelil v svojem stanovanju s samokresom prefekt v Padovi Brunialti. V pismu, ki ga je napisal pred samomorom objavlja prefekt med drugim, da se je ustrelil največ zaradi nesreče svojega brata, ki je bil odstavljen kot državni tajnik in poslanec in sicer zaradi podkupljenja.

Strašen zločin. V Kutvenci pri Bilinu je prerezal rudar Ungerman svojemu očetu in svojemu 18letnemu sinu z britvijo vratove. Nato je zaneetil ogenj. Ko se je začel širiti smrad, je pritekla njegova žena, katero je mož ustrelil. Obležala je mrtva na tleh. Končno je šel zločinec pod streho in se je, ko se je začelo vnetati podstrešje, na nekem tramu obesil.

Roparski umor v železniškem vozu. Med Frankobrodem in med Darmstadtom je ustrelil neznan zločinec trgovca Brechnerja. Preiskava je dognala, da je hotel iti Brechner, ki je Avstrijec, na stranišče. Ko je odpiral vrata, ga je napadalec ustrelil od zadaj, ga nato oropal in skočil brzkotne pred prvo postajo, ko se je začel vlak ustavljati, skozi okno iz voza.

Ponarejene delnice. Belgijska policija je odkrila veliko goljufijo s ponarejenimi delnicami velike pariske družbe za proizvodnjo elektrike. Ponarejalci so igrali s ponarejenimi delnicami na borzah v Bruslju, Amsterdamu in celo v Parizu. V Bruslju so aretirali 6 članov te družbe, v Parizu in v Amsterdamu pa 4 člane. Dalje je policija zaplenila za več kot 1 milijon frankov ponarejenih delnic.

Zborovanje trgovcev. V ponedeljek se je vršilo v Homutovu veliko zborovanje trgovcev, katerega se je udeležilo več kot 1400 oseb. Prišli so tudi delegati iz raznih drugih avstrijskih dežel. Sprejeta je bila na zborovanju resolucija glede dokaza o zmoglosti in resolucija, ki zahteva od vlade, da zavrne vse predloge glede poostitve določb za delavni čas in glede zaprtja trgovin.

Vohunstvo. V Kreuzburgu v Zg. Šleziji so zaprli ruskega štabnega kapitana Jescova, ki je na sumu, da vohuni v prid Rusiji. Obenem so zaprli njegovo ženo, njegovo hčerko, njegovega tasta in Rusa Güntherja, ki je nastavljen v obmejnem uradu za tolmača. Jescova so naleteli detektivni ravno, ko je risal železniški most. Pri hišni preiskavi so zaplenili več važnih načrtov. Ženo in hčerko so izpustili po preiskavi na pristo, ostale pa so obdržali v zaporu.

Nemiri v Kaplandu. Iz Johannesburga poročajo, da v Kaplandu vedno bolj primanjkuje živil. Porabljeni so že vse zasebne zaloge in tudi trgovcem se zaloge nevarno manjšajo. Zato so trgovci z živili zaprli svoje trgovine in zagrozili, da jih ne odpro preje, dokler ne bodo pripuščene v pristanišče ladje z živili. Vsak dan prihajajo v mesto oborožene čete Buror, katere je najela vlada, da jih porabi v slučaju ponovne stavke v tamošnjih rudnikih. Delavci so sklenili namreč, da bodo pričeli zopet stavkati. Vlada pa je sklenila, da bo v tem slučaju izgnala s pomočjo Buror 250.000 zamorskih delavcev.

Kolera. Kljub vsem dementijem, da v Temešu ni prave kolere, se vendar še vedno širijo vesti, da je stvar le bolj resna kot se misli. Sanitetni inšpektor in lokalne oblasti so sporočile, da se ni pripetil noben nov slučaj. Pač pa je bakteriološka preiskava dognala, da je obolela ena oseba za pravo azijsko kolero. Dalje poroča »Magyar Hirlap« v Budimpešti iz Temešvara, da je glasom poročila višjega sodnika dr. Fabrija umrla za kolero 16letna dnarica Veseňak. Kar se tiče Hrvaške, poročajo vsled napadov nekaterih dunajskih listov, da je odredila hrvaška vlada najstrožje odredbe proti importiranju bolezni iz Belgrada in da je na celem Hrvaškem obbolelo do sedaj samo ena oseba in še ta je prišla iz Belgrada.

Položaj bosanskih uradnikov. Glasilo bosanskih uradnikov v Sarajevu prinaša poziv vsem uradničkim poslancem bosanskega deželnega zbora, da naj ti, v očigled žalostnemu položaju, v katerem žive bosanski uradniki, poskusijo vse, da prične deželni zbor zopet z delom. Brez deželnega zbora in brez delavne večine bosansko uradništvo ne more več eksistirati in se bliža popolnemu materialnemu poginu. Z malimi podporami, ki jih dobiva uradništvo administrativnim putem, uradništvu ni nič pomagano. Treba je službeno pragmatiko, regulacijo plač in statuta in nov penzijski zakon. Zato pa je potreben deželni zbor. Ta poziv so priobčili skoro vsi drugi listi.

Strašna osveta ogoljufanega moža. So nekateri možje, ki mirno prenašajo, če jih goljufajo žene, bodisi, da jih zna žena pregovoriti, ali pa so preveč potrpežljivi ali pa preveč komedni, da bi se zaradi take ničvredne ženske, ki je nepoboljšljiva, razburjali tako daleč, da bi škodovali sebi socialno in na zdravju in rajši zakrivajo celo stvar in ženo še celo zagovarjajo. Večkrat se zgodi to tudi zaradi otrok. Imamo pa tudi slučaje, v katerih se mož silno in kruto maščuje nad svojo nezvesto ženo. Zgodilo se je, ni dolgo tega, nekje na Kranjskem, da je mož zvedel o nezvestobi svoje žene. On ni bil sirov, marveč je obdržal skrivnost zase, dal pa je ženi vsak dan zjutraj na nočno omaro en goldinar. Kljub temu, da ga je žena večkrat izpraševala, zakaj to dela, ji mož ni hotel povedati, kaj je zvedel. Končno je žena sama uganila kaj to pomeni, skesala se je in prosila je, moža kleče

odpuščanja. Mož je mirno poslušal ženo samooobtožbo, priznal ji je, da vse ve, in ji jo odpušča samo zaradi otrok. Drugače je napravil nek kmet na Ogrskem, ki se je še-le pred kratkim poročil. Ko se je prepračil o nezvestobi svoje mlade žene, ji ni čem povedal niti besedice. Pač pa je sklenil, da kruto maščuje svojo razžaljeno čast kot mož in oče. Zgrel je neki večer na ognjišču dve igli za pletenje, prijel jih je razbeljeni z kleščami in jih je zabodel speci ženi v prsa. Ženo so prepeljali smrtno ranjeno v bolnišnico v Zomborju, mož pa se je javil sam sodišču z izjavo: »Zakrivila je žena, nad nezvestim dekletom bi se ne bil maščeval, maščeval pa sem se nad ženo, ki je onečastila moje ime.«

Izbris firme. Pod tem naslovom prinašajo nekateri listi lahko v zmotu zavajajoče poročilo o izbrisu firme Haasenstein & Vogler d. d. anončna ekspedicija, zastopstvo Dunaj. Firma nam javlja, da se ranaša ta notica na izbris nekdanje podružnice Dunaj nemške delniške družbe Haasenstein & Vogler d. d. v Berlinu. Obenem o izbrisu se je pa na novo vpisala firma Haasenstein & Vogler d. d. anončna ekspedicija na Dunaju s svojimi tukajšnjimi podružnicami v Pragi, Inomostu, Liberalu itd. kot samostojna družba. Formalnost izbisa seveda na obratovanje firme nima nikakršnega vpliva.

Naravno negovanje las. Med vzroke, ki povzročajo plešavost in izpadanje las, spada pod imenom seborrhoe sicca znano vnetje lasišča. Sporočeka se tvori samo tenak prhljaj, ki se pa večkrat pojavi tudi v debelih plasteh. In to vse dela plešavost. Zato je pa treba glavo enkrat do dvakrat na teden izmiti in potem dobro izplakniti. Ako se luske drže prav trdo, naj se lasišče vtire prej z oljem. Že več let preizkušeno sredstvo za odstranjenje prhljaja je »Shampooon s črno glavo« in dobite pravi izdelek samo pod tem imenom. Po vseh prodajališčih se dobi ta originalni izdelek tudi s kotranom, rumenjakom ali komičnim dodatkom.

Telefonska in brzojavna poročila.

Bratomorna vojna na Balkanu. Premirje.

Dunaj, 31. julija. Konvencija, ki je bila včeraj v Bukarešti sklenjena, določa v bistvu:

Premirje traja 5 dni in se prične dne 31. julija popoldne.

Demarkacijska črta med sovražnimi armadami naj bo ona črta, kjer so stale dne 31. julija popoldne predstraže posameznih armad vojskujočih se držav.

To demarkacijsko črto je označiti z belimi zastavami.

V ozadiju predstraž je dovoljeno premikanje čet v svrhu aprovizacije vsake vrste.

Vojskujoče se stranke se obvežejo ustaviti sovražnosti na vseh črtah istočasno.

Generalni štabi se posebno opozarjajo na člena 50 in 51 haaske konvencije glede vojnih zakonov.

Po preteku petih dni se konča premirje brez odpovedi, če do tega dne popoldne ne prispeje drugačna povelja.

Bolgarska vest o veliki bolgarski zmagi nad Grki.

Sofija, 31. julija. Uradno se poroča: Boji na bolgarsko-srbski fronti so včeraj prenehali. Včeraj pa so Grki napadli bolgarske pozicije na bregovih Zanoga, Boaz tepe in na planini Maleš. Bolgari pa so grški napad odbili. Nato so pričele bolgarske čete z ofenzivo ter so se polastile pokrajn ob zgornji Bregalnici in ravnine okoli Pečeva. S tem so napravile bolgarske čete zagozdo med srbsko in grško vojsko. Grki so bili primorani umakniti se celo iz zgornje doline reke Meste ter opustiti ravan Razlo. Intervju z balkanskimi diplomati.

Dunaj, 31. julija. »Neues Wiener Tagblatt« priobčuje celo vrsto intervjuov z diplomati, ki so prišli kot delegati na mirovna pogajanja v Bukarešto in z drugimi balkanskimi državniki. Iz teh intervjuov posamezno sledeče: Srbski ministrski predsednik

Pašić

je izjavil:

Zahteve Srbije so take, da je mogoče skleniti trajen mir na Balkanu. Srbija je prisiljena zahtevati take meje, da bo njeno bodoče ozemlje varno pred motenjem s strani Bolgarske. Upamo in želimo, da bi imela mirovna konferenca v Bukarešti ugoden uspeh. Boljše se države ne

žele, da bi velesile prevzele ureditev vprašanih, ki se tičejo izključno le balkanskih držav.

Bolgarski delegat
Tončev

ji izjavil v intervjuu:

Prišli smo k mirovnim pogajanjem v Bukarešto s trdnim in lojalnim namenom, da sklenemo mir. Mir pa mora biti za nas časten. Srbske in grške zahteve nam še niso popolnoma znane. Kar se tiče vprašanja evropske konference, taka konferenca ne leži v naši kompetenci in mi tudi nismo za to tu, da jo izgovorimo, pa tudi ne, da delamo proti njej. Sredstvo, preprečiti evropsko konferenco leži v tem, da se prepričajo vsi odposlanci balkanskih držav pri mirovnih pogajanjih o potrebi, računati s stališčem velesil in z evropskimi interesi. Bolgarska hoče zelo pozorno poslušati nasvete Evrope.

Grški ministrski predsednik

Venzelos

je izjavil:

Trditve, da bo zahtevala vsaka izmed vojskujočih se držav vse pokrajine, ki so jih zasedle njih armade, ni pravilna. Zavezniki so prežeti duha zmernosti in se bodo dali voditi od načela balkanskega ravnotežja. Nujno želimo, da se sklene mir, toda to je popolnoma odvisno od Bolgarske. Odrin in Trakijo bodo smatrali zavezniki kot spadajoča k Bolgarski ter so prepričani, da velesile ne bodo pristopile, da bi Turki iztrgali te pokrajine Bolgarom. O kakem tozadnem jamstvu ali o kakih pomočih zaveznikom pa ne more biti govora. Te pokrajine so Bolgari izgubili edino le po svoji lastni krivdi. Tudi pri določitvi novih mej se zavezniki ne bodo mogli ozirati na eventualne teritorialne izgube Bolgarske v Trakiji.

O nekem visokostojem diplomatu v Bukarešti, ki je brez dvoma avstrijski poslanik knez Fürstenberg prinaša list sledečo velepomembno izjavo:

Nedopustno in v nasprotju z voljo vseh velesil je, da naj Bolgarska izgubi vse svoje pridobitve ali pa da naj ostanejo deli starega bolgarskega ozemlja v rokah Srbije. Samo ob sebi umevno je, da bo morala biti Bolgarska zelo popustljiva. O dolgotrajni poteku pogajanj si ne more napraviti nihče sodbe. Romunska bo vsekakor vplivala posredovalno in izravnavajoče ter bo gotovo imela v očeh svoje lastne interese in interese Avstro-Ogrske in Rusije.

Srbski poslanik na Dunaju Jovanović izjavlja: Konferenca v Bukarešti ima veliko bolj težavno nalogo kakor jo je imela konferenca veleposlanikov v Londonu. Srbija, Grška, Rumunska in Črna gora odkritosrčno žele mir. Te države so edine v zasledovanju svojih ciljev in bodo ostale edine tudi v prihodnosti. Zlasti Srbija je zadovoljna s posredovalno vlogo Romunske. Vsi poskusi, zapeljati Romunsko k pristranskim politikam, so se izjalovili. Med Srbijo in Grško vlada popoln sporazum. Vsa vprašanja, celo najmanjša, so že rešena. Turško vprašanje zadeva pred vsem Evropo in Bolgarsko in še le v drugi vrsti zaveznike. Ni pa izključeno, da bo prišlo po sklenjenem miru med balkanskimi državami do razgovorov o tej zadevi, zlasti v tej smeri, da bo vseh pet krščanskih balkanskih držav obenem sodniki in eksekutorji napram Turčiji o balkanskih zadevah, ki so tudi vprašanje Evrope.

Na Dunaju navzoči bivši bolgarski notranji minister v kabinetu Danev Madjarov, ki je na poti v London, da zasede mesto bolgarskega poslanika, izjavlja:

Naše ministrstvo (ministrstvo Danev) je sklenilo, da ne prične vojne. Naenkrat pa je bila vojna tu. Danes pa nam očitajo zahrbtnost in nepoštenost. Naša politika pa je imela od nekdaj samo eno hibo, da je bila bolj poštena kakor politična. Makedonski ideal nas je zapeljal, da smo sklenili zvezo. Imeli smo pri nas že od nekdaj stranko, ki je svarila: »Ne s Srbijo!« Ko bi bili tem svarilcem verjeli! Še le danes uvidevamo globoko osramočenje, kako prav sta imela Radoslavov in Genadijev, toda dali smo se zapeljati, sklenili pogodbo in smo bili po vojni s Turčijo od Srbov napadeni. Ni res, da bi bili od Srbov in Grkov poraženi, samo akcija Romunske nas je premagala s tem, da smo zapustili Srbijo in poklicali svojo zahodno armado nazaj. Bolgarska pa se ni uklonila in se ne bo. Etnično vprašanje o Makedoniji bo ostalo. Bolgarska zbira moči in bo pokazala, kaj še more storiti.

Berolin, 31. julija. Bolgarski ministrski predsednik Radoslavov je odgovoril na vprašanje, zakaj se ne udeležijo osebno mirovnih pogajanj v Bukarešti sledeče:

Imel sem namen, udeležiti se mirovnih pogajanj, toda notranji polo-

žaj in izredno zasedanje bolgarskega sobranja so me zadržali v Sofiji. Namesto mene se nahaja v Bukarešti Tončev, ki ima neomejena pooblastila.

Konference med posameznimi delegati.

Bukarešta, 31. julija. Snoči so se vršile konference med posameznimi delegati in sicer je konfiriral srbski min. predsednik Pašić z bolgarskim delegatom Tončevom, na kar sta konfirirala Venzelos in Tončev. Konference so imele prijateljski značaj. Delegati vzajemno zatrjujejo, da hočejo biti v svojih zahtevah zmerni in da hočejo nastopati pomirjevalno. Med Venzelosom in Tončevom je prišlo že do razprave o najvažnejši točki mirovnih pogajanj in sicer o pripadnosti Kavale.

Da dobi Grška Kavalo, upravičuje Venzelos z narodnostnimi zahtevami in iz ozirov na dinastijo, med tem ko zahteva Bolgarska Kavalo v zmislu principa ravnotežja na Balkanu.

Bukarešta, 31. julija. Bolgarski delegati so stavili ad captandam benevolentiam Rumuniae predlog, da naj romunski častniki nadzirajo striktno izvršitev določb premirja. Srbski in grški delegati so ta predlog odklonili z motivacijo, da ne potrebujejo posebnih dokazov poštenosti in odkritosrčnosti Bolgarov.

Bukarešta, 31. julija. Danes popoldne se vrši druga seja mirovne konference. Srbski in grški delegati bodo oficijozno predložili svoje pogoje. Zatrjuje se, da pride že danes na razgovor najvažnejše vprašanje, to je vprašanje pripadnosti Kavale.

Bukarešta, 31. julija. »Adeverul« poroča, da bo Bolgarska zahtevala za se tudi Seres.

Bukarešta, 31. julija. Politični krogi zatrjujejo, da bo Srbija zahtevala Vidin s celim okrajem. Romunski vladni krogi presoajo položaj optimistično.

Premirje.

Dunaj, 31. julija. V tukajšnjih političnih krogih se zatrjuje, da je bilo premirje sklenjeno le na pritisk Avstrije in Rusije v Belgradu in Atenah. Venzelos je baje še včeraj dopoldne nasprotoval ustavitvi sovražnosti.

Sofija, 31. julija. Bolgarski listi presoajo položaj pesimistično. Avstrija in Rusija glede balkanskih vprašanj.

Berolin, 31. julija. Poročevalec »Vossische Zeitung« poroča: Avstro-Ogrska in Rusija sta sklenili skupno storiti korake v Belgradu in Atenah glede premirja. Upati je, da bosta tudi v drugih vprašanjih, ki zadevajo obojestranske interese, nastopala Avstrija in Rusija skupno. Avstrija se ne bo ustavljala separatni akciji Rusije, če ostane korak velesil v Carigradu brezuspešen. Tudi v vprašanju pripadnosti pristanišča Kavale se krijeta avstrijska in ruska zahteva.

Mirovna konferenca v Bukarešti. Atene, 31. julija. Tukajšnji listi se izražajo v obče pesimistično o mirovnih pogajanjih v Bukarešti. Listi izražajo bojazen, da bo poskušala Bolgarska pogajanja zavleči, upajoč na intervencijo Evrope, in da se obrne vojna sreča. Listi pravijo, da so grške zahteve skoro iste, kakor so bile pred izbruhom te vojne, ki je stala 30.000 mož ter se omejuje na majhen del Trakije in na primeroma majhno vojno odškodnino, kakor tudi na garancije za grško prebivalstvo, ki ostane pod bolgarsko vlado.

Korespondenčni urad poroča iz Bukarešte, da splošno razpoloženje na konferenci v Bukarešti ni neugodno. Kaže se baje pomirjevalni vpliv romunskih delegatov. Bolgarski delegati se hočejo baje najprej pogajati o vprašanju srbsko-bolgarske meje, ki se jim zdi lažje, kakor pogajanje o bolgarsko-grški meji.

Ruska intervencija proti Turčiji.

Pariz, 31. julija. Iz Carigrada poročajo listi: Rusko črnomoško vojno brodovje se je približalo Bosporu. Nekatero ruske vojne ladje so izmerile v pristanišču Suguldarik globoko morja.

Lonon, 31. julija. »Daily Mail« poroča, da je Rusija za svojo akcijo proti Turčiji popolnoma pripravljena. Ruske čete bodo vpadle v Armenijo in rusko vojno brodovje bo blokiralo turška pristanišča ob maloazijski obali. Rusija se poteguje za evropski mandat, o čemer pade odločitev najbrže jutri tekom konference veleposlanikov v Londonu.

Dr. Štajmerjevo delovanje med Srbi. Dunaj, 31. julija. »Zeit« prinaša iz Sarajeva poročilo o delovanju primarija, svetnika dr. Štajmerja, med ranjenimi Srbi ter piše, da je dr. Štajmer operiral 580 ranjencev, od katerih so umrli samo trije. Samo v 12. slučajih bodo ostali ranjenci pohabljeni. Med ranjenci, ki so bili v skrbi dr. Štajmerja, je bilo tudi mnogo slučajev, ko so bili srbski vojaki masakrirani od Bolgarov.

Turčija in Grška.

Carigrad, 31. julija. Rešid paša je odpotoval v Atene, da skupno z Galib Kemalom podpiše protokol o obnovitvi diplomatskih stikov med Turčijo in Grško.

Carigrad, 31. julija. Ententa med Turčijo in Grško je končana in protokol je podpisan. Rešid paša je imenovan za turškega poslanika v Atenah in je že odpotoval.

Turčija zaprla Bospor. — Turčija v velikih skrbih.

Carigrad, 31. julija. Vojaške oblasti so dale zapreti Bospor s podmorskimi minami.

Berolin, 31. julija. Listi poročajo: Turška vlada je v vedno večjih skrbih, ker je izključeno, da bi turška vojska ubogala eventualnemu povelju, umakniti se iz Trakije. Položaj kabineta je od dne do dne kritičnejši. Porta je odredila v Carigradu obsežne varnostne odredbe. Pričakovati je, da prevzame Osman Nizami paša portfelj zunanjega ministrstva. Kolektivni korak velesil se do danes še ni izvršil.

Od Romunov vjeta bolgarska brigada.

Bukarešta, 31. julija. Bolgarski delegati dementirajo vest, da bi bili Bolgari zopet uvrstili od Romunov ujeti in pozneje zopet izpuščeno bolgarsko brigado.

Ustavitev sovražnosti pred Vidinom.

Belgrad, 31. julija. Srbske oblegovalne čete pred Vidinom so ustavile svoje operacije že včeraj popoldne po peturnem bombardiranju.

Pašić o Turčiji.

Bukarešta, 31. jul. »Adeverul« priobčuje razgovor s srbskim ministrskim predsednikom, ki je baje izjavil, da je stališče srbske vojske izborna in da tudi kolera ponehava. Izjavil je baje nadalje: Dasiravno smo zmagovalci, prihajamo vendar z zmernimi zahtevami. O meji bo odločala konferenca, zato o tej stvari ne morem govoriti. Postopanje Turčije je evropsko vprašanje, zato se o njem na konferenci v Bukarešti ne more razpravljati. Romunska intervencija je bila potrebna in srbskemu narodu dobrodošla. Med Srbi in Grki ni spora. Mi hočemo mir, in če ima tudi Bolgarska voljo hitro skleniti mir, se bo zadeva v kratkem rešila.

Denar v Kavali in Seresu.

Solon, 31. jul. Iz Kavale in Seresa poročajo, da so tamošnji trgi preplavljeni z bolgarskim denarjem, ki ga noče nobeden sprejemati. V sled tega mnogo oseb ne more kupiti živeža. Grškega in turškega denarja je malo. Trgovina zelo trpi. Generalni gubernator za Makedonijo je zato naročil carinskim uradom v Kavali, da naj sprejemajo bolgarski denar z 20% azija, kar odgovarja učinkovitemu kurzu bolgarskega denarja na trgu v Solunu.

Turški plen v Odrinu.

Carigrad, 31. julija. Število težkih topov, ki so jih pustili Bolgari v Odrinu, znaša 230.

Turki v Odrinu.

London, 31. julija. Turki z vso naglico utrjujejo Odrin in Lozograd. Tja so pripeljali tudi že veliko množičnih topov, ki jih sedaj nameščajo v utrdbah.

Turki zopet vpadli v staro Bolgarsko.

Sofija, 31. julija. Turška konjenica je zopet vpadla na staro Bolgarsko ozemlje in sicer v okraje Burgas in Haskova. Vas Kuvuralan so napadli bašibuzuki, ki so jih pa kmetje pregnali.

Črnogorske izgube.

Cetinje, 31. julija. Glasom oficijalnih vestí z bojišč so imele črnogorske čete v vojni proti Bolgarski 1600 mrtvih in ranjenih. Visokost tega števila je v Crni gori silno potrla.

Mezda za bolgarske vojake.

Sofija, 31. julija. V sobranju je predložil vojni minister načrt, da se naj zviša bolgarskim vojakom od pričetka vojne s Srbijo in Grško mezda za prostake na 70, za šarže od pod desetnika naprej pa na 150 centimov.

Turčija dolži Bolgare.

Carigrad, 31. jul. Generalisimus Izet paša brzojavlja, da so Bolgari v Trakiji masakrirali turške častnike in vojake ter jih pometeli v Marico.

Francoška preiskovalna komisija.

Solon, 31. jul. Francoška preiskovalna komisija, ki je preiskala dogodke v Doksati, Drami, Seresu, Demirhisarju in Dedeagaču, se je vrnila sem ter bo prihodnje dni objavila svoja poročila.

Špeciialna grška misija na Cetinju.

Cetinje, 31. jul. Danes popoldne je prispela specialna grška misija, da notificira zasedenje grškega prestola po kralju Konstantinu.

Šukri paša umrl.

Belgrad, 31. jul. »Balkan« poroča, da je baje znani bivši turški poveljnik Odrina, Šukri paša, zbolel za kolero in včeraj umrl.

Praga Skoplje-Niš.

Sofija, 31. jul. Tu se zatrjuje, da je železniška proga Skoplje-Niš na več krajih tako poškodovana, da je za dalje časa nerabna.

Vojna reforma.

Budimpešta, 31. julija. »Budapesti Hirlap« poroča na temelju avtentičnih informacij o predstojiči reorganizaciji avstrijske armade:

Avstrijska armada dobi pet višjih armadnih inšpektorjev z 22 armadnimi zbori. (Število armadnih zborov se poviša za šest.)

Prvi višji armadni inšpektorat je Dunaj z zbori: Dunaj, Praga, Lito-mečice in nanovo Brno.

Drugi inšpektorat je v Inomostu z zbori: Inomost, Gradec in nanovo Celovec.

Tretji inšpektorat bo v Lvovu z zbori: Krakov, Przemysl, Lvov in nanovo Stanislav in Črnovice.

Četrti inšpektorat v Budimpešti bo obsegal zbore: Požun, Košice, Budimpešta, Sibinl. Temešvar in nanovo Veliki Varadin.

Peti inšpektorat v Sarajevu bo obsegal armadne zbore v Zagrebu, Sarajevu, Dubrovniku in nanovo Oseku.

Zvišanje rekrutnega kontingenta.

Išl, 31. julija. Vojni minister Krotatin je poročal v svoji avdijenci cesarju o nameravanem zvišanju rekrutnega kontingenta. Baje je cesar odobral njegove predloge. V podučnih krogih so mnjenja, da je šlo najbrže za druge zadeve, ker vprašanje zvišanja rekrutnega kontingenta še ni godno za referat.

Komisariat na Češkem.

Praga, 31. julija. Upravna komisija je imela včeraj pod predsedstvom grofa Schönborna prvo sejo. Sklenila je, da je ustaviti funkcijske pristojbine najvišjemu deželnemu maršalu in dosedanjim deželnim odbornikom s 1. avgustom in nakazati predsedniku in članom komisije statutarčno jim pristojee odškodnino. Statut deželnega nadzorstva nad proizvajalci piva je bil sprejet.

Praga, 31. julija. Eksekutiva nacionalnih socializmov pozivlje svoje pristase, da naj agitirajo pri čeških mestnih in okrajnih zastopih, da odpošljejo proteste proti komisarijatu na Češkem na kabinetno pisarno. Češko-radikalni list »Česke slovo« pozivlja Čehe, da naj ne prireajo nikakršnih demonstracij, zato pa naj organizirajo boj proti komisarijatu. »Samostatnost« in »Česke slovo« sta bili zaradi napadov na komisarijat zaplenjeni.

Gališko vprašanje.

Dunaj, 31. jul. Dne 20. avgusta naj se prično zopet na Dunaju neobvezna pogajanja glede gališke deželno-zborske reforme. Izpočetka so bile nameravane konference od stranke do stranke, ta načrt pa je padel. Baje vlada med rusinskimi voditelji sporazumno prijazno gibanje, vsled česar baje ni misliti, da bi Rusini v jeseni skupno s Čehi obstruirali v državnem zboru. Meseca septembra naj se nato prično v Lvovu oficijalna pogajanja o gališki volilni reformi. Če se ne bo našla podlaga za kompromis, bo predložila vlada na podlagi do tedaj storjenih sklepov kompromisni predlog.

Lvov, 31. julija. Bivši namestnik dr. Bobrznyski se poteguje za državno-zborski mandat sedanjega namestnika Korytowskega v mestnem okraju Bochnia-Vieliczka. »Kurier Lwowski« piše, da bo dr. Bobrznyski najbrže izvoljen za načelnika Poljskega kluba.

Hrvaške zadeve.

Zagreb, 31. jul. Kraljevi komisar baron Skerletc je povabil za danes Starčevićovo frakcijo na posvetovanje. Koncem tedna pridejo na posvetovanje poslanci stranke prava. Baron Skerletc se bo posvetoval tudi s seljačko stranko in s srbskimi radikali ter bo o uspehu svojih posvetovanj poročal začetkom prihodnjega tedna ogrskemu ministrskemu predsedniku.

Zagreb, 31. jul. Komisar baron Skerletc je za danes povabil k sebi nekaj starounionističnih politikov, med njimi grofa Erdödyja in bivšega bana Rakodzaya.

Zagreb, 31. julija. O včerajšnji konferenci voditeljev koalicije z baronom Skerletcom se varuje absolutna tajnost. Silno neprijetno je politične kroge dirnilo dejstvo, da novi kraljevi komisar ne zna hrvaško. Baron Skerletc je govoril s politiki nemško.

Maroko.

Pariz, 31. jul. Iz Tangerja poročajo, da je izbruhnila v Tetaunu vstaja. Domačini ropajo in požigajo v mestu, zlasti v židovski četrti. Španskim četam je upadel pogum. Tri vojake so ustrelili, ker so bili pobegnili.

Revolucija na Kitajskem.

London, 31. jul. Iz Pekinga poročajo: Provincija Huan je proglasila svojo neodvisnost. Ta korak pa se ni izvršil iz namena, da bi se udeležila ta provincija boja proti Juankajaju, marveč da se štiti na vse strani.

Nesreča na Skuti.

Včeraj so našli ponesrečenega dijaka Petriča — mrtvega v kotlu na koroški strani pod grebenom med Skuto in Rinko. Petrič je padel kakih 200 m globoko ter običal v ledeniški razpoki, kjer je zmrznil, da so ga le s težavo mogli dobiti iz razpoke. Telo nesrečnega mladeniča je bilo popolnoma razbito: glava je bila stisnena in zmečkana, noge in roke popolnoma zdrobljene. Ponesrečenca je našla ekspedicija S. P. D., obstoječa iz gg. Jos. Kunaverja, Brinška, Horvatina in Bizjaka. Na Okrešlju se je tej ekspediciji pridružil še planinski vodnik Blaž Plaznik, 74letni mož, ki si je s svojo izredno okretnostjo, požrtvovalnostjo in s svojim velikim poznavanjem terena pridobil največjo zaslugo, da se je končno posrečilo najti ponesrečenca. Tej družbi se je na Savinjskem sedlu pridružil pod vodstvom dr. Cermaka še petero mož, ki jih je odposlala češka podružnica S. P. D. s koroške strani. Ta ekspedicija je po napornem iskanju ponesrečenca končno našla včeraj ob 10. dopoldne. Prenesli so ga preko žrela po jako nevarni poti na Jezerško, kamor so dospeli včeraj popoldne. Truplo nesrečnega mladeniča prepeljajo z Jezerškega v Ljubljano. Pogreb bo v soboto 2. avgusta ob pol 5. popoldne iz Sp. Šiške št. 162 na pokopališče k Sv. Križu. Spoštavni rodbini Petričevi, ki živi v Šiški splošno spoštovanje, izrakamo svoje iskreno sožalje k bridki izgubi.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za Ciril - Metodovo družbo dr. Ivan Zabukovšek, odvetnik v Smarju pri Jelšah 10 K in Vekoslav Krajnc, c. kr. notar istotam 10 K mesto venca na krsto prijatelju dr. Jos. Kušarju ter Viktor Bohinec 10 K in Rudolf Pehani 10 K (oba iz Trsta) mesto venca pokojnemu prijatelju dr. Jos. Kušarju. Skupaj 40 K.

Za »Domovino« dr. Fran Göstl, primarij dež. umobolnice v Gorici 10 kron mesto venca blagopokojnemu dr. Jos. Kušarju.

Za podružnico slov. plan. društva v Kranju (v korist Prešernove koče) gospa Ivana Zupančičeva v Ljubljani 10 K mesto venca na grob dr. Jos. Kušarja.

Za Stavbni sklad Sokola v Ljubljani dr. V. Murnik 10 K, namesto venca na krsto pokojnemu bratu dr. Josipu Kušarju.

Živel! darovalci!

Za »Dom na Vršču« je poslal g. dr. Oblak iz sodne poravnave S.—P. zopet 50 K, kakor je že parkrat preje se spomnil ob podobnih prilikah te važne slov. planinske postojanke. Da bi našel med kolegi mnogo posnemovalcev!

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarnje«.

Bay - rum s konjičkom

tvrdke Bergmann & Co, Dečín na Lahi ostane prej ko slej najboljši vseh vod za glavo, za racionalno negovanje las, zabranjuje vsakršno tvoritev luskin, prezgodnje osivenje in izpadanje las ter jači lasne korenine. Premnogo priznanj. V steklenicah po K 2— in K 4— se dobiva po vseh lekarnah, drogerijah, par fumerijah in brivnicah.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 Srednji zračni tlak 736 mm

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo
30.	2. pop.	732-7	26-1	sr. jvzh.	jasno
31.	9. zv.	733-8	19-9	sr. jvzh.	oblačno
31.	7. zj.	732-7	16-7	sr. vzsvzh	„

Srednja včerajšnja temperatura 20-5° norm. 19-8°. Padavina v 24 urah 0-3 mm.

Brivnica

se takoj proda radi odhoda k vojakom. Zasluži se na teden sedaj, ko tovarne stoje, 30—35 in ko tovarne začnejo delati, blizo 50 kron. — Cena 250 kron. Vprašati je pri 2661

Petrič, briven v Domžalah



Potrni in žalostni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem pretresujočo vest, da je naš ljubi in edini sin, oziroma brat

JANKO PETRIČ

absolvirani sedmošolec na c. kr. II. drž. gimnaziji

dne 27. julija na Skuti v Kamniških planinah v 18 letu svoje dobe ponesrečil in preminul.

Truplo predragega pokojnika se prepelje iz Jezerskega na Koroškem domov, kjer se bo v soboto, dne 2. avgusta pred hišo žalosti v Sp. Šiški št. 172. ob 1/2 5 uri popoldne blagoslovilo in potem se vrši pogreb na pokopališču k Sv. Križu.

Sp. Šiška, 31. julija 1913,

Ivan Petrič Ida Petrič roj. pl. Čini učitelj, oče. mati

Ida, Vera, Berta, sestre. Pogrebni zavod I. Rojina, Šiška

Redka prilika! Redka prilika!

Dobro ohranjen kratek 2666

glasovir

Sv. Petra cesta. vhod Radeckega c. 2/1.

Dobro bizeljsko vino

proda hektoliter po 40 K postavljeno na kolodvor Brežice Josip Černelč, Sv. Peter pod Sv. goro.

Išče se prodajalka

za trafiko, večja slovenskega in nemškega jezika in boljših ročnih del Kje, pove upravištvo »Slov. Naroda« 2665

Poslano.

Svarim vsakogar, ki bi utegnil o meni oziroma moji rodbini žaljivo govoriti in na ugledu škodovati, ker bom dem vsak tak slučaj zasledoval in sodno postopal.

Valentin Golob, bivši trgovec, Mestni trg 10.

Proda se trgovina

v večjem mestu na Spodnjem Stajerskem; manufaktura in konfekcija, na najugodnejšem prostoru pod ugodnimi pogoji. Naplato 15—20.000 K. Naslov se izve v upravištvo »Slov. Naroda« 2662

Lepo stanovanje

v prvem nadstropju z dvema večjima sobama, prednjo, kuhinjo, jedilno shrambo, sobo za služkinjo in pritlikami se odda za november.

Resljeva cesta št. 3.

Starejši zakonski par brez otrok

Išče stanovanje

z 2 sobama in vsemi pripadki za november t. l.

Ponudbe pod »Mir« upr. »Slov. Naroda«.

Razglednice

umetniške, in pokrajinske se dobe vedno v veliki izbiri v

„Narodni knjigarni“ Prešernova ulica 7.

Trgovski učenec

ki je dovršil ljudsko šolo, se sprejme takoj pri Jožetu Černelču, trgovina z meš. blagom, Sv. Peter pod Sv. goro. 2658

Kemična tvornica Traiskirchen pri Dunaju, Lieblein & Co.

Cementna malta, beton, apnena malta napravi neprodorne za vodo samo

STEARIT

(obl. varovano.) 2291

Najidealnejše sredstvo za osušenja vseh vrst zadržanje talne vlažnosti.

Nepremočljive fasade z apneno malto.

Zastopstvo in zaloga: F. P. Vidic & Comp., Ljubljana

Želim kupiti za moj rudokop v železnih

šine, vozičke

(Rollwagen),

tačke, (Schiebkarren), kovačnico, (Feldschmiede), in pločevinasto prenosljivo kočico, (transportable Blechhütte); Gregor Prosen v Lescach, Gorenjsko. 2642

Lepo stanovanje

4 sobe, velika kuhinja, zaprt steklen hodnik in ostale pritlikine, se odda za 1. avgust. Vpraša naj se v Droherjevi pivarni Tržaška c. št. 19, nasproti tobačne tovarne.

V najem se odda pod ugodnimi pogoji manjša dobro vpeljana

trgovina z meš. blagom

v prometnem kraju na deželi ob Dolenski železnici, z vsem potrebnim inventarjem, ki jo tudi lahko vodi ženska moč. Pisarna vprašanja pod »A. M. 15.« poštno ležeče Ljubljana. 2608

Mladenič, ki je dovršil nekaj razredov srednjih šol, se sprejme kot

trgovski učenec

v moji trgovini z mešanim blagom in eksportni trgovini za idrijske čipke. Priložnost priložiti se nemški in francoski korespondenci 2603

Dragotin Lapaine, Idrija.

Narodna tiskarna

v Ljubljani.

Telefon št. 85.

Se priporoča v izvršitev vseh tiskarskih del, kakor: časopisov, knjig, tiskovin za urade, hranilnice in posojilnice, cenikov, okrožnic, jedilnih listov, mrtvaških listov itd. itd.

Telefon št. 85.

Prevzetje trgovine.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem

trgovino z železnino, znano pod firmo A. Huber

kupil in da jo bodem pod firmo

A. Huberja naslednik J. Donosa

vodil naprej.

S prošnjo, da naj sl. občinstvo mojemu predniku izkazano naklonjenost tudi name prenese, zagotavljam, da se bom vedno potrudil upravičiti zaupanje, ki se mi bo izkazalo, oziroma, da si ga bom skušal obdržati.

LJUTOMER dne 29. julija 1913.

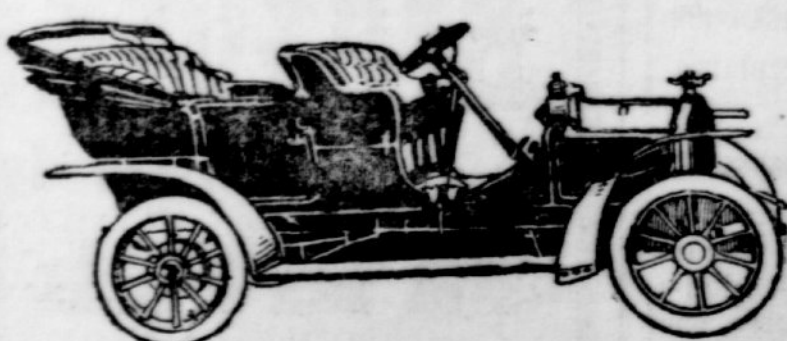
Z oddelčnim spoštovanjem

Josip Donosa.

Prva kranjska tovarna vozov Peter Keršič, nasl. brata Oroszy

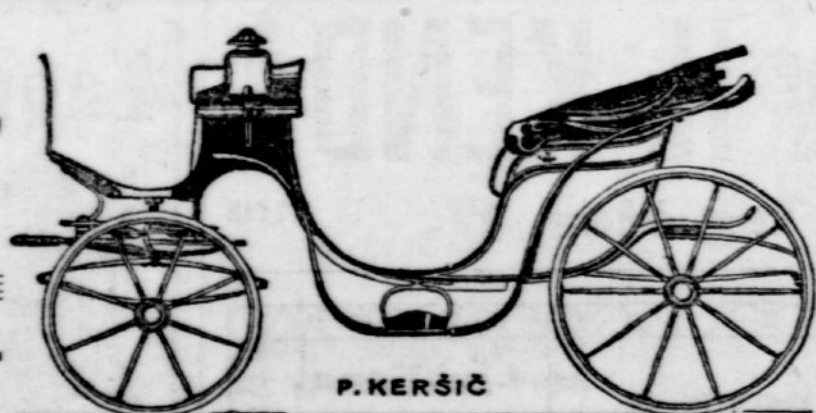
v Spodnji Šiški pri Ljubljani

prodaja zaradi prevelike zaloge vozov, eno- in dvo-vprežne vozove pod ceno.



Obenem priporoča svojo bogato zalogo drugih vozov ter pošlje cenike brezplačno. Tudi vsa tozadevna popravila in dela se po najnižji ceni izvršujejo. 2611

Tovarna izdeluje tudi avtomobilске karoserije za vse vrste avtomobilov.



P. KERŠIČ

Stanovanje

obstoječe iz treh sob, kuhinje in drugih pritlikin se odda s septembrom ali oktobrom. Natančnejše se izve v Kuhnovi ulici št. 23., pritlikoje.

V Spodnji Šiški, Celovška cesta št. 77. se takoj odda lepo

stanovanje

z 2 sobama in pritlikinami. Istotako se spodaj v kavarni poizve kje se oddaja v Ljubljani lepa, dobro vpeljana

restavracija.

Kavarna preskrbuje tudi hotelske, kavarne in gostilniške službe v Kolo-dvorski ul. št. 8. Več v kavarni Pikel, Spod. Šiška.

Naznanilo.

Vse blago iz konkurznega sklada Karla Kummra v Kamniku se skupaj proda najboljšemu ponudniku.

Blago je z opravo vred sodnijsko cenjeno na skupno svoto K 10679 09 v od katere odpade na opravo K 1096 20 vin, ki se pa ne prodaja. Za kakovost in množino blaga ter pravilnost cenilnega zapisnika se ne jamči.

Kupnino je pred prevzetjem blaga odšteti in blago prevzeti brez zamude. Pismene ponudbe opremljene z vadijem 10%, ponujene kupnine vposlati je

do 10. avgusta 1913

na podpisane kot oskrbnika imovine konkurznega sklada. Pridži se pravica do odklonitve nepovoljnih ponudb.

Blago se lahko vsak dan pregleda.

Dr. Alojzij Krant, odvetnik v Kamniku.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1913.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-54 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.

7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-20 popoldne. Osební vlak na Škofjo Loko, Kranj, Radovljico, Jesenice. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).

1-30 popoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

3-40 popoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

6-35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj.

7-48 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-01 po noči. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.

Prihod.

7-25 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prage, Linca, (Londona) Vlissingena, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Tržiča, Kranja.

8-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-52 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.

11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Tržiča, Kranja.

3-00 popoldne. Osební vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

4-33 popoldne. Osební vlak od Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Linca, Celovca, Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Tržiča, Kranja.

5-51 zvečer. Brzovlak iz Jesenic z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfeste, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).

8-16 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Tržiča, Kranja.

9-09 zvečer. Osební vlak iz Jesenic, Radovljice, Kranja, Škofje Loke. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).

9-16 po noči. Osební vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

11-31 po noči. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-32, 11-50, 3-12, 7-15, (11-00 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41, 6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Dobrodoča 2614

gostilna v Ljubljani

se da na račun.

Pri gostilni je popolna koncesija. Kje, pove upravištvo »Slov. Naroda«.

Želim najeti proti visoki proviziji več

agentov

na različnih krajih za prodajo „Sve-alina“. Za to stroko ni treba nobene posebne spretnosti. — Gregor Prosen v Lescach, Gorenjsko. 2641

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond K 58,461.432-56 — Isplacene odškodnine in kapitalije K 123,257.695-77

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekt!

Telefon št. 16.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Telefon št. 16. 982

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbno-tehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

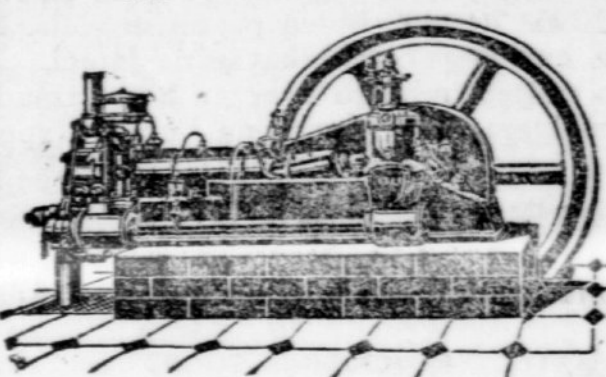
Občinska štedionica v Obrovcu (Dalmacija)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje

po 5% čisto.

Za vloške in njihovo obrestovanje jamči občina Obrovac z vso svojo imovino in davčno močjo.

Svetovno znani! Originalni motorji „Otto“



za bencin, bencol, petrolin, surovo olje, sesalni plin, svetilni plin i. t. d. Motorji za surovo olje „sistem Diesel“. Bencinove lokomobile. Najmodernejša konstrukcija. Največja tvornost! Najvarčnejši obrati! Doslej prodanih čez 115.000 motorjev z 1.175.000 konjsk. silami. Specialni prospekt 541 gratis.

Langen & Wolf, Dunaj X., Laxenburgerstr. 53. sl. Zastopstvo Heckl & Pohl, Trst, Via Torre Bianca 10.

Samo 5 cen! Goodjeanwelt čevlji so najboljši na svetu.

Visoki čevlji za gospode in dame

10-50
12-50
14-50
16-50
19-50



Nizki čevlji za gospode in dame

9-—
10-50
12-50
14-50
16-50

Trpežni čevlji za otroke, visoki ali nizki.

Velikost	21-25	26-28	29-31	32-34
na zadrgo	5-90	6-90	7-90	8-90
z gumbi	6-50	7-50	8-50	9-50

— rjavi 1 krono dražji. —

Zaloga čevljev H. KENDA

Ljubljana, Mestni trg št. 17.

Ljubljana, Marije Ter. cesta št. 11 : (Kollzej). :

Fr. Kapus

Ljubljana, Marije Ter. cesta št. 11 : (Kollzej). :

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Zaloga spalnih ter jedilnih sob :: v različnih najnovejših slogih. :: Vsakovrstno drugo pohištvo. Priznana solidno blago ter najnižje cene. Zajemljeno trpežni izdelki.

Otomane, divani in žimnice :: različne kakovosti. :: Velika izbira 3408 otroških vozičkov, vsakovrstnih slik, ogledal itd.

Stalni

2549

Krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod „MERKUR“, Brno, Neugasse Nr. 20.

Resna ženitna ponudba.

Obrtnik in posestnik zemljišča, vdovec, 40 let star, z enim sinčkom, 7 let starim, se želi poročiti z deklico izučeno v kmetijstvu in da bi imela veselje do gospodinjstva, 24-30 let staro lahko tudi brez dote. Vdova s posestvom, brez otrok ni izključena. Ponudbe pod „Srečna bodočnost št. 20“, poš. izdele Ljubljana.

Išče se samostojna 2650

kuharica

za veletrgovsko hišo na deželi. Plača po dogovoru. Istotam se rabi tudi sobarica. Vstop takoj. — Ponudbe na upravnishvo „Slovenskega Naroda“.

Vso noč odprta kavarna „MERKUR“ „MERKUR“ Izbakar Marija Viktor.

NA IZBIRO pošilja tudi na deželo: Krasne

BLUZE krila, kostume, nočne halje, perilo in vsako modno blago.

Zelo solidna tvrdka:

M. Krištofič - Bučar

Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Neprekosljiva v

otroških oblekah

:: in krstni opravi. ::

G. Škrbič Zagreb, Ilica 40.

Tvornica žaluzij rolet, lesenih in železnih vetrnic
Telefon 492.
Ceniki in troškovnik na zahtevo brezplačno.

ozdravi brez vbrizganja pri gospodih in damah vse bolezni spolov, iztok, kapavico, bolezni v mehurju, kjer drugi pomočki odpovedo.

48 urah Hernial - Dragée

Škatlja (100 kom.) K 5.—. 2 škatlji za 13 eno zdravljenje. — Izdeluje Delta Laboratoire de Produits Chimiques à Paris Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko: Lekarna Mariabill, Budapešta, VI. Liszt Ferenc-tér 20 po povzetju ali ako se znesek pošlje napre.

8 novih lepih stanovanj

oddam za 1. november t. l.

Vsakdo, ki želi bivati v lepem, zdravem kraju, naj si jih ogleda v Sp. Šiški, Kolodvorska cesta št. 181, v bližini državnega kolodvora K vsakemu stanovanju pripada tudi del vrta.

3 Židovska ulica 3

Prodaja radi pozne sezije

po znatno znižani ceni

:: slamnike vseh vrst za dame in deklice. ::

Modni salon STUCHLY-MASCHKE.

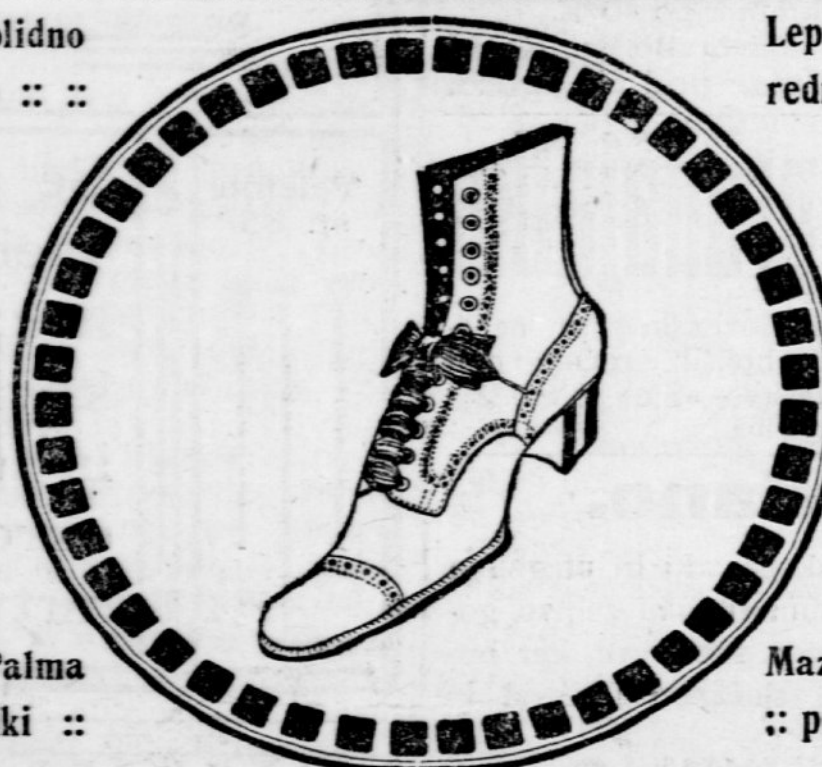
Žalni klobuki vedno v zalogi. Žalni klobuki vedno v zalogi.

3 Židovska ulica 3

Trpežno, solidno :: blago ::

Lepe oblike, izredno nizke cene

K 12.50



K 16.50

Berson in Palma :: podpetniki ::

Mazilo in druge :: potrebščine ::

Anglo zaloga čevljev, Anton Novak
Ljubljana, Selenburgova ulica 7.



Ventilni vozovi.

14/18, 24/28 in 40/45 HP

se dobavijo lahko takoj.

Brezventilni vozovi

25/30 in 30/35 HP

na kratek dobavni rok.

Liberška tvornica avtomobilov dr. z o z. Liberce.

Zastopstvo za Kranjsko:

Karel Čamernik & Ko., Ljubljana.